

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre . . . . . 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 peltisor egyszeri hirdetése
 15 l. Közlemények sora 40 l.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye. □□

Hős vadászaink

csodás vitézségéről emlékeztek meg az elmúlt napokban a sajtóhadiszállás közleményei.

A sárosi fiúk immár általánosan ismert tántoríthatlan vitézségét, melyről 67-eseink, 9-eseink tettek tanúságot, a legutóbbi hetek nehéz harcaiban legendás hősiességükkel 32-es vadászaink öregbítették.

Brzezanytól délkeletre dúltak a nehéz csaták. Itt akarta az orosz tömegeivel áttörni vonalainkat. A küzdelemben a mi hőseink, a vadászok maradtak felül. Ezen legutóbbi csodás diadaluk emlékének szenteljünk néhány sorunkat. Hadd hirdesse időtlen-időig a sárosi hősök dicsőségét.

Jól tudjuk, mit végeztek eperjesi vadászaink a Strypa mellett, köztudomásúak a vadászok Szereth-menti legendás hőstettei is.

Szeptember végéig hangyaszorgalommal építették állásaikat. Téltre hajlék kell. Az anyaföld — az arcvonalbeli katonának életben-halálban melegszívű háziura — túlszívesen engedett az ásó munkájának; erősen omlott a föld, sok munkába került az állás összetakolása.

Október első napjaiban a földmunkások percek alatt harcosokká lettek. A Somme-nál lefolyt tűzérési előkészítéshez hasonló pergőtűz eredményét akarta learatni az orosz. Futótűzként terjedt el az állásokban a hír: «támad a muszka». Még jóformán fel sem szedelődzködtek vadászaink, már közvetlen-közélről láthatták a már annyiszor leírt Brussilov-féle tömegtámadást. Nem jött már az orosz 5—6-szoros sorokban, oszlopok törtek előre egy a földdel egyenlővé lőtt állásdarabon át. Recsegett-ropogott az erdő, évszázados fák gyufaszálként dőltek le a nehéz tűzérési lövedékei következtében. Beethoven tudná csak ez irtózatossá hangvegyüléket jellemezni. A fák zöld színe összevegyült az ekrazit-gránátok félelmetesen sárgás-fehér színével. A géppuskák kaszáltak, az orosz kráterből azonban megszakítás nélkül ömlöttek az emberhullámok.

Délben vadászaink parancsot kaptak az ellentámadásra. A huszonhét hónapi háborúokozta keserűség megint kitört. Nem dördült az ellentámadásban puska-lövés, nem volt ott vezényszó, csak szurony, puskatus és kézigránát. Drámai erővel, szinpadi gyorsasággal játszódtott le az ütközet. A Kálmán Imre főhadnagy zászlóaljparancsnok és dr. Hidjed, Bekényi és Frumenzi főhadnagyok, századparancsnokok hősi példáját követő vadászok a rohamok egész sorozatával vetették vissza a fejvesztett ellenséget állásaiba, majd egy újabb rohammal kiűzték az ellenséget saját állása részéből is.

Nyugta után dicsérd a napot! Alkonyodott. A véres munkában elcsigázott emberek imádkoztak. Könnyes szemmel mormolták el a piros zsebkendőbe burkolt kis feketefedeles imakönyvekből fohászukat övéik jólétéért.

Förgeteg zúg az erdőn át. A halántékek kidagadnak, az idegszálak a megpattanásig feszülnek. Az oroszok a szomszédos német csapatot támadják. A vadászok egy része parancs nélkül veti magát az ellenség rohamoszlopaira, a csapatot azonban négyszeres sikerdús roham után visszavezénylik állásaiba.

A gépfegyvereknek dús aratása volt, a fogolyszám is jelentős, a csatának vége.

A Brzezany-ért ontott orosz vér hiábavaló volt. A Zlota-Lipánál lefolyt októberi csata örökké hirdetni fogja 32-es vadászaink dicsőségét. Magasabb parancsnokságaik kitörő örömmel fogadták vadászainkat. Meleg szavakkal emlékezik meg a hadtestparancs hőstetteikről.

Vitéz vadászainknak hazafias büszkeséggel küldi Eperjes közönsége köszönetét és üdvözlését.

Hogy 20,000 koronánk együtt legyen,
még 2489 K. 57 f.
 hiányzik hőseink síremlékére gyűjtött alapunkhoz!

Hősök halála.

Balogh József, Horváth Pál, dr. Fenyves Ödön.

Balogh József, az eperjesi 3. honvédtüzérezred vitéz kapitánya nincsen többé.

Október 19-ikén, Horváth Pál 39. honv. taracktüzér zászlós bajtársam temetésén találkoztam és beszéltem vele utoljára. A fiatal, alig 21-éves, szatmármegyei születésű zászlós egyike volt ezredünk legjobb katonáinak. Szerény, de amellett bátor, szíve tele lángoló hazaszeretettel. Két nappal halála előtt együtt töltöttük az estét és ő rajongással beszélt a mi honvédeinkről, nemes sovínizmussal dicsőítette a magyar hősiességet. Egy kiküldönített szakaszt kellett előre küldeni; a fiatal hős önként jelentkezett, hajnalban elindult, de már reggel 8 órakor puskagolyó találta és haslövessel hozták haza, másnap délután pedig el is temettük.

A románok elleni küzdelemben ő volt ezredünk első tiszt halottja, de már néhány nappal reá még súlyosabb veszteség ért bennünket: Balogh József százados és dr. Fenyves Ödön zászlós hősi halála.

Magam előtt látom a közszeretnek örvendett kapitány rendszerint vidám, mosolygó arcát, de csak emlékekben, mert ő maga nincsen már az élők sorában.

Szaktudását nagy műveltséggel párosította és katonai szigorát mindig enyhítette mélyen érző emberi szíve.

Szellemes ötleteivel és mindenki iránt tanúsított ritka jóindulatával kellemessé tudta tenni a katonai szolgálatot és még azok is, akiknek néha sokat kellett szenvedniök, a rajongásig szerették őt.

Családját a végtelenig szerette, de kötelességtudásától és lángoló hazaszeretettől vezérelve, hűségesen kitartott a harctéren; mint vitéz katona, mint igazi hős mindig elől járt és férfias bátorsággal, halálmegvetéssel küzdötté végig a legádázabb harcokat. Hős magatartásáért többször is részesült kitüntetésben, de a legszebb jutalmat: hogy igaz magyar lelke legnagyobb öröme szemtanúja és részese lehessen a gaz Románia letiprásának, nem érthette meg. Október 23-ikán egy román ellentámadás alkalmával éppen lejött a megfigyelőből, midőn egy ellenséges gránát-szilánk román földön őt találta és még aznap este 11 órakor eszméletét végig megtartva, kilehelte nemes lelkét.

Mint egykor Mózes csak a távolból láthatta az ígért földjét, neki is a határon kellett megválni az élettől, de hű bajtársai és vitéz katonái véres bosszút állanak majd hősi haláláért.

Október 24-ikén déli 12 órakor magyar földön, az . . . völgyében szentelték be hült

**FÜSZERÁRÚK, CSEMEGÉK, CUKOR-
 KÁK □ □ LEGJOBB MINŐSÉGBEN**

KLEIN JENŐNÉL

tetemét a róm. kath. egyház szertartása szerint. Temetésén Riedl ezredes, dandárparancsnok és Ehrlich alezredes vezetése alatt megjelentek a 39. honvédhadosztály összes tűzértisztjei, kiket a javában folyó erős ágyúharc mulhatatlanul le nem kötött. Az egyházi szertartás befejezése után lassan megindult a halottas szekér Csikszeredára, ahol örök álmát alussza majd a hős kapitány, míg családja haza nem szállítja porait. Katonai tisztelgessel, könnyes szemekkel soká néztünk utána; ő elment örökre, de akik életben maradnak bajtársai közül — úgy följobbal, mint alantasai —, mindenkor szeretettel fogják őrizni dicső emlékét.

Balogh százados temetését nyomban követte a dr. Fenyves Ödön m. kir. honvédtüzér zászlósé. A légszebb férfikorban levő fiatal kassai ügyvéd a háború kitörése után néhány hónappal vonult be a Balogh százados pótütegéhez. Több mint egy évig teljesítette lelkiismeretesen hazafias kötelességét a harctéren és október 25-ikén kellett szabadságra mennie, hogy beteg feleségét meglátogassa. De a sors másképp akarta. Parancsnokával együtt volt künn a megfigyelőben, együtt jöttek le és egy gránáttól találva — a vitéz kapitányt csak néhány órával megelőzve — együtt is haltak meg.

Nyugodjanak békében drága hőseink a hazai földben! Áldás és béke fakadjon hült poraikból szeretett magyar hazánkra!

Román harctér (országhatár), 1916. okt. 25. Dr. R. M.

SÁROS FÖLDJE 194-1915.

címen már kikerült a sajtóból lapunk felelős szerkesztőjének, *Dvorsák Győző* nek tollából a sárosi orosz betörés története a vármegye etnografiai s topografiai ismertetésével — könyvalakban, egy térkép-melléklettel, amely az oroszok által megszállott községeket külön tünteti fel.

Ára 1 kor. 80 fill.,
vidékre küldve
1 kor. 90 fill.,
melybe a portó is
bele van számítva.

Kapható: Kósch Árpád papir- s írószerkereskedésében és a Stehr-féle könyvkereskedésben.

TÁRCA.

Hauptmann Ervin versei.

Néztem kék szemedbe.

Néztem kék szemedbe, néztem mélyen, hosszan,
Könny csillant szemedben, rezgett fájdalmasan.
Megkértem, mi bajod, de te nem feleltél.
Sóhaj szállt kebledből, — a padlóra néztél.
Mefogtam kis kezéd, forró volt, — remegett;
Minha éreztem vón, — szíved hogy vereget.
Kértem, mi bajod s elibéd borultam:
«Hisz' ami néked fáj, nékem is fájdalmam.»
És kinyitott ajkad és te megszólaltál,
Miközben remegve én hozzám simultál:
«Félek», — mondtad — «félek, és ez oly borzasztó;
Hátha a szerelmünk nem örökkévaló?»
— A folytatást, drágám, ajkadra csókoltam.
Tudtam, mi a bajod, — és én boldog voltam.

Ima.

Istenkém! hallgasd meg Pistikét,
Hallgasd meg kis szive kérését.
Tudod, hogy drága jó papuka
Elment már régen, mint katona.
Azelőtt sokszor és sokat írt;
Azelőtt anyuka sohasem sírt. —
Most mindig az mondja: «Drágám! —
— Szeresd a mamát, kis árvám.»
Azt mondja, papuka örökre elment,
Nálad van Istenkém, odafent.

Megyei közgyűlés.

Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága okt. 30-ikán tartotta évnegyedves őszi közgyűlését, melyen Bujanovics Gyula főispán elnökölt.

A közgyűlés a lapunk előbbi számában ismertetett alispáni negyedévi jelentés tudomásulvétele után a vármegye 1917. évi háztartásának költségvetését tárgyalta. Majd megszavazta a vármegye 1917. évi közúti költségvetésével kapcsolatban a 10% törvényhatósági útdót.

Ezután tárgyalásra került a vármegyei igazolóválasztmány jelentése a bizottsági tagok sorában beállott változásokról, s ezzel kapcsolatban a megüresedett választott tagsági helyek betöltése iránt. A törvényhatósági közgyűlés a megüresedett, választás útján betöltendő bizottsági helyeknek betöltésére választást rendelt el.

Azután a bártfai múzeum örül dr. Tóth Miklós rendőrkapitányt választották meg, aki az esküt letette.

A vármegyei egészségügyi bizottság előterjesztése a tüdővész elleni védekezés tárgyában került aztán sorra.

A vármegye közönsége fölötté szükségesnek tartja, hogy a tüdővész elleni való küzdelem Sárosvármegyében a lehető leghatékonyabbá és erősebbé legyen s így a legnagyobb mértékben szükségesnek tartja a mozgalom megindítását. Elhatározza annak erkölcsi támogatását, fölkéri a közönséget, hogy a tüdővész elleni mozgalom céljára adakozzon, valamint fölhívja a vármegye alispánját — amennyiben annak ily segélyezése volna indokolt — a mutatkozó szükséghez képest a mozgalomnak valamelyik e célra fölhasználható vármegyei alpból pénzzel való ellátása iránt.

Fontosnak látja a vármegye közönsége, hogy Kisszebenben, Bártfán s amennyiben azt az orvoskérdéssel járó nehézségek megengedik, a járási székhelyeken is tüdőbeteg gondozó intézetek létesüljenek, valamint, hogy megfelelő mozgalom induljon meg, hogy a vármegye értelmisége és népe életmódjánál és szokásánál a tüdővész elleni küzdelem szempontját is figyelembe vegye.

A vármegye közönsége egyúttal megemlékezik arról, hogy az 1913. évben a mozgalom máris szervezkedett a törvényhatóságban, sőt annak egyik intézménye, az eperjesi tüdőbetegek gondozó-intézete máris szépen virulni kezdett s

működését egyidőre a háború szakította meg. Szükségesnek látja, hogy a most meginduló szélesebbkörű mozgalom is a József-szanatórium kebelében induljon meg, mely az eperjesi dispensáret annak idején létesítette s így a vármegyében máris gyökeret vert.

Az ötödik eperjesi gyógyszerészeti ügye is ezen közgyűlésen dőlt el. A megye közönsége helybenhagyta Eperjes város elutasító határozatát.

SZÉCHENYI-KÖR.

Háziest. Az Eperjesi Széchenyi-kör zene- és képzőművészeti szakválasztmánya ez idénben november 8-ikán d. u. 6 órakor tartja első háziestjét. Rendezi dr. Wallentinyi Samu köri titkár. Műsor:

1. a) **Induló.** Az Eperjesi Széchenyi-körnek ajánlva, szerzette Hemerka Gyula;
b) Rossini: **Nyitány** a «Tell Vilmos» című dalműhöz. Előadja: *a cs. és kir. 66. gy-esz. zenekara, Feschek Gusztáv* karmester vezetése mellett.
2. **Magyar nóták.** Énekli — saját hegedűkísérettel — *Szekely Artur.*
3. a) Tarnay: **A réteken járok dalolva...**
b) Meyerbeer: **Apród-ária** a «Hugenották» című dalműből;
c) Schubert: **Dal** a «Három a kislány» című dalműből. Énekli: *Sebeők Márta* operaénekesnő, zongorán kíséri: *Hoffmann Olga.*
4. a) **Resignation**;
b) **Scherzo-Improptu.** Grieg. Opus 73.;
c) **Édes hazám Magyarország.** Szövegét írta: Karaszy-Csaby Ödön, zenéjét szerzette: Hemerka Gyula. Énekli: *Hemerka Gyula.*
5. a) Wieniawsky: **Legenda**;
b) Ch. Dancla: **Resignation.** Hegedűn játssza: *Kendi Andor*, zongorán kíséri: *Fleischer Alice.*
6. a) Hildach: **Der Lenz**;
b) Zemányi: **Warum?**;
c) Puccini: **Ária** a «Tosca»-ból;
d) Tarnay: **Üzenet.** Énekli: *Sebeők Mária* operaénekesnő, zongorán kíséri: *Hoffmann Olga.*
7. Wagner: **Lohengrin: Ünnepi bevonulás a templomba.** Előadja: *a cs. és kir. 66. gy-esz. zenekara, Feschek Gusztáv* karmester vezetése mellett.

Harctéri levél.

Olasz front, 1916. október

Kedves Barátom!

Esteledik. Sötét, ólmos köd borul a tájra. Átölel mindent, mindenkit és ez oly szomorú. Hat óra mult Eperjesre gondolok, kicsiny városomra, ahol mostan kezdődik az esti élet.

A korzó élénkül. Már ott áll néhány fiú a törvényszék előtt és lábait váltva vár; ezek lesznek a korzó álló-vendégei. Berger felől már jönnek az esti járókelők elsői.

Egy mama és két leánya. Jönnek, elérik Földest. Tovább mennek; le a lépcsőn, fel a lépcsőn, az evangélikus templom felé. «Még korán van, a korzó még üres», gondolja a mama. «Nem jó egyedül sétálni, ez nevetséges.» (Vidéken mindenütt így gondolkodnak.) Majd tízhúsz perc múlva visszafordulnak. Addig is úgy tesznek, mintha bevásárolnának.

Közben jönnek mások is. Három fiatal tiszt Berger felől, majd még kettő. Két kis bakfis is már erre tart. Az egyik egy új önkéntesviccet mesél, a másik hangosan nevet. Egy csoport kispap is közeleg, majd mások. Mindig többen, többen. Mamák, leányok, civilek, tiszték és nagyon sok önkéntes. Utóbbiak, ezek a kedves fiúk, mint egy nevető özön, árasztják el a járdát. Oszlanak. Csoportosulnak. «Kezeit csókolom»,

Istenkém! mondd meg a papának,
Hogy küldje el kicsi fiának
Ezüstvertű éles csata kardját,
Aranyszőrű tüzes paripáját.
Mert új vész tombol hazám felett;
Most én megyek a papám helyett!
Megverem a románokat
A papa helyett én, —
Megvédem a drága hazát.
Ó! segíts! Istenkém! —

Pech.

Egy rezervista haza írta
A kis feleségnek:
«Édes gyöngyöm! Fut a muszka,
Megyünk a békének.»
És tényleg úgy lett, ahogy írta, —
Békét kért a muszka.
Férjét várni ment az asszony
A vasútállomásra.
És jöttek, jöttek a csapatok,
Milliók maradványa.
Büszkén, fáradt, babéros fiúk
Velök — zászló foszlánya.
És megjött ez — az a szomszéd is.
A rezervista nem jött meg.
Szegény fiú a béke napján
Az utolsó Sturmnál elesett.

♦♦♦♦

Felolva
november 1.
a kisteremb
K. Nándor
h. polgárme
(Gondolatok)

Mióta a S
versenyeket
sága felszolo
sportnak hód
napját.

A rendez
pótütegének
az élén, ki a
kedvet e háb
tartani a tisz
tember óta fo
alatt termész
szinte lehetet
falkáját pedig
a felosztatásk
rozott falka
a kutyákat,
ügyes altiszt
kapitány) vez
tüzérezred, a
karából állott
falkatársaság
Lukovich Ala

Ez a szor
pélyes kerett
A bizonytalan
be sem várv
lovagolta le
után egy ház

Ez alkalom
ki, tulajdonk
ez ünnepélye
volt, hogy a
köre vesz rész
Mindazonáltal
köréből a szép
tek meg a Sz
bos részén, ah
háziverseny le
Egész kocsiát
is visszaemlék

«jó estét», «l
kialakul már

Van Eperj
a legmozgalma
zálnak. Övék
újat. — Egyi
schulban eg
«Szegény fiú
feleletek. Eg
földrajz-óraba
kérdzte, ho
jegyzetet mu
továbbment.

«De kérl
egy kis barát
nak? Na hall
nap csak a S
az első, — d
dolni, nem a

«Te Irén,
«Ez szép i

«Te Rózs
a Lacival séta
van!» És így
mint kis ma

Ott egy c
nek, mint m
gyümölcsről
hogy X-né h

Felolvasó-est. A Kőr első felolvasó-estélya november 15-ikén, szerdán d. u. 6 órakor lesz a kisteremben. Ez alkalommal szaval Gömör K. Nándor és felolvasást tart Magyar József h. polgármester: «Hőseink sírja mellől» címen (Gondolatok az életről s a szenvedésről).

Hubertus.

Mióta a Sárosvármegyei Lótenyésztést és Lóversenyeket Pártoló Egyesület falkavadásztársasága feloszlott, ezidén ünnepelték először a lovasportnak hódolókat ünnepélyes keretben Hubertus napját.

A rendezés érdeme a 3 ik honvédtűzrezred pótütegének tisztikarát, Pfannl Jenő századossal az élén, ki a lovasszellemet és a lovaglás iránti kedvet e háborús idők dacára is igyekszik ébren tartani a tisztikarban. Mint tudjuk, már szeptember óta folynak a lovaglások. Most a háború alatt természetesen falkát szerezni és fenntartani szinte lehetetlen, az eperjesi falkavadásztársaság falkáját pedig, mely pedig elsőrendű volt, még a feloszláskor eladta. Így kutyák híján markirozott falka után lovagolt a társaság; ugyanis a kutyákat, Wippek-et, Houndsman-okat egy egyes altiszt jelképezte, ki után a Master (Pfannl kapitány) vezette a társaságot, mely a 3-ik honvédtűzrezred, a 15-ik táborig tarack-tűzrezred tisztikarából állott, kikhez csatlakozott az eperjesi falkatársaság régi úrlovasa és Houndsman-je, Lukovich Aladár.

Ez a szorgalmasan lovagló társaság ünnepélyes keretben hódolt ezidén Hubertusnak. A bizonytalan időre való tekintettel, nov. 3-ikát be sem várva, okt. 31-ikén rendezte, illetve lovagolta le a hubertusi falkavadászatot, mely után egy házi-lóversenyt is rendeztek.

Ez alkalommal meghívókat nem bocsátottak ki, tulajdonképpen csak baráti körben ment híre ez ünnepélyes lovaglásnak s a terv csak az volt, hogy a lovasok s azoknak szűkebb családi köre vesz részt, illetve nézi végig a szép lovaglást. Mindazonáltal a sport iránt érdeklődő közönség köréből a szép verőfényes napon igen sokan jelentek meg a Szurdok felé vezető útnak egyik dombos részén, ahonnan a lelovagolandó terepet és a háziverseny lefolyását a legjobban lehetett látni. Egész kocsitábor láttunk kint s önkéntelenül is visszaemlékeztünk azokra az időkre, midőn

Eperjesre minden ősszel még messze idegenből is idesereglettek a sportkedvelők s a fényes fogatok és különvonatok nem győzték szállítani a közönséget a Magyarisla mellett elterülő réten megtartott és rövid idő alatt nagy hírvé vált lóversenyekre.

A lovastársaság a 15. tarack-tűzrezred kasszárnyájából d. u. 2 órakor indult el. Elöl lovagolt piros frakkban a falkát jelképező markőr. Ezután száz lépésre Pfannl Jenő kapitány, Master vezetése alatt lovagolt a két ezred tisztikara s ezek között a polgári úrlovasokat Lukovich Aladár képviselte. E társaságot rövid távolságban követték külön csoportokban a két ezredhez tartozó altisztek és a 15. tarackezred önkéntesei.

A társaságot nemsokára észrevette a szurdoki úton összegyűlt közönség s a tetszésének adott kifejezést, midőn a domb alatt felállított akadályokon átugratva, a Szekcső folyón át és visszatérve a lovasok bravúros lovaglásuknak tanújelét adták. A lovasok innen Finta felé lovagoltak, rövid időre eltűntek a fintai dombok között, majd ismét előbukkantak a magyarisla réten, melynek közepetáján véget ért a vadászlovaglás, hol háromszoros hip-hip-hurrával köszöntötték a Mastert. Addigra a közönség levonult a domboldalról a rétre, melyet Kopeczky Rudolf honvédtűzrezdfőhadnagy versenypályává rendezett be s ott várta feszült figyelemmel a verseny kezdetét. Lukovich Aladár kiválva a társaságból, remek fekete paripán lovagolt végig a versenypályán a közönség felé s tudatta a versenybíróval elnökével, Ruppert Károly alezreddessel a verseny kezdetét.

A verseny céljaira díjakat adományoztak a 3. honvédtűzrezred tisztikara, a 15. táborig tűzrezred tisztikara, Grámer Nándor, Pfannl Jenő, Lukovich Aladár és Berényi Béla.

A versenyeket a honvédtisztikar kezdte meg. Ezen versenyben hatan vettek részt. 4 tiszteletdíj. A verseny eredménye következő:

- I. Félhosszal első Kopeczky Rudolf főhadn.
  - II. Bethlenfalvy Béla főhadnagy.
  - III. Nyakhosszal Kepich Ákos főhadnagy.
- Utolsó Berthóty Elek huszár főhadnagy lett, Berényi díját nyerve.

I. díj: tiszteletdíj; adta a 3. honv.-tűzrezred tisztikara (cigarettatárca és gyufatartó).

II. díj: cigarettafelce; adta Lukovich Aladár.

III. díj: cigarettatárca; adta Pfannl Jenőné úrnő.

Utolsónak cigarettatárca; adta Berényi Béla főhadnagy.

Est követte a 15. tarackezred tisztikarának versenye. Résztvettek hatan. 2 tiszteletdíj. Egy-egy cigarettatárca; adta Grámer Nándor kapitány.

- I. Egy hosszal első Förster Pál főhadnagy.
- II. Koós Frigyes zászlós.

A honvéd-tűzrezred tisztikara a lovaglásban résztvett úrlovasoknak emlékül egy-egy lovagló-pálcát ajándékozott «Hubertus 1916» felirással.

A 3. honvédtűzrezred altisztjeinek versenye. A díjakat a honvédtisztikar adományozta.

I. Papp szakaszvezető két hosszal könnyen első; díj 30 kor.

II. Reiszek főtűzmester; díj 20 kor.

III. Félhosszal hátrább Kovács törzsőrmester; 20 kor.

IV. Főner főtűzmester; 10 kor.

A 15. táborig tarackezred altisztjeinek versenye:

I. Oláh tűzmester három lóhosszal, könnyen első; díj 30 kor.

II. Kubalik káplár; díj 20 kor.

III. Nyakhosszal hátrább Dunda főtűzmester; 20 kor.

Ezen versenyeket követte a 15. táborig tarack-tűzrezred önkénteseinek versenye. Egy tiszteletdíj: cigarettatárca; adta Grámer Nándor kapitány.

I. Lóhosszal Bazsó Andor hadapródjelölt; díj egy cigarettatárca.

II. Kissóczy István; díj nélkül.

III. Langsfeld Béla; díj nélkül.

Az önkéntesek versenyében résztvett önkénteseknek Grámer Nándor kapitány egy-egy lovagló-pálcát ajándékozott «Hubertus emlékére».

A versenyek lefutása után a közönség nagy része eloszlott, a versenyen résztvevőket és a tisztikar tagjait és néhány ottmaradt vendéget a 3-ik honvédtűzrezred tisztikara uszonnával vendégelte meg a réten felállított sátrakban, hol a társaság napnyugtáig élvezte a szép őszi napot élénk társalgás közben.

Szívből üdvözljük a 3-ik honvédtűzrezred tisztikarát e szép lovasünnepély rendezése alkalmából, főleg Pfannl Jenő kapitányt, ki mint ízig-vérig lovas, a lovasszellemet istápolva, megragadta az alkalmat a vadászlovaglások rendezésére, másrészt elismerés illeti Kopeczky Rudolf főhadnagyot, ki a versenyeket előkészítette és a rendezés fáradságos munkáját magára vállalta

«jó estét», «hogyan van?» hangok mellett lassan kialakul már a korzó képe.

Van Eperjesnek néhány bakfiscsoportja, ezek a legmozgalmasabbak. Folyton beszélnek, kritizálnak. Övék a világ. Mindegyik tud valami újat. — Egyik meséli, hogy ma a tűzér Reitschulban egy önkéntes lepottyant a lóról. «Szegény fiú», — «úgy kell neki» — ezek a feleletek. Egy másik elmondja, hogy ma a földrajz-órában levelet írt és mikor a tanár azt kérdezte, hogy mit ír, — egy öreg földrajz-jegyzetet mutatott elő. A tanár bólintott és továbbment. Mindnyájan nevetnek.

«De kérlek, kinek írtál levelet?» — kérdezi egy kis barát. «A Sándornak.» «A Sándornak? Na hallod, hiszen az a Feldből minden nap csak a Sárinak ír.» «Ugyan!» — mondja az első, — de azért ma még sokat fog gondolni, nem a Sándorra, hanem a Sárira.

«Te Irén, ki ez a szép hadnagy?»

«Ez szép? Nézd, milyen csúnya a bajusza.»

«Te Rózsika, láttad? A Lujzi most mindig a Lacival sétál.» «Jaj, nézd, Pucinak új kalapja van!» És így megy ez tovább, szakadatlanul, mint kis madarak örökös csacsogása.

Ott egy csoport asszony megy; lassan mennek, mint mamákhoz illik. A tejről, húsról, gyümölcsről beszélnek. Hogy hol kapni jó kávé; hogy X-né húsz kiló cukrot vett. Hogy Y-né

jó vaját kapott. Hogy milyen piszok a mai cseléd és végül — Istenem — hát, hogy az én fiam tegnap írt Szibériából, az én fiam már két hete nem írt és egészen végül még arról is szó esik, hogy K. Pista eljegyezte F. Jolánt, hogy milyen szép temetése volt A.-nak és hogy B.-né sógora Pöstyénbe utazott a lábaival.

Közben félnyolc lesz. Sok mama ilyenkor hazamegy. A vacsora gondok, — mein Gott — a cselédre csak nem lehet bízni.

A fiatalság még marad. Ilyenkor pompázik a korzó. A napi események már elmondattak; most a jelenről, a korzó szépeiről esik a szó. Szemek összevillannak. Mindenki néz, tekint, fixiroz, szemekben olvas, kutat, fürkészk, hiszen a korzó semmi más, mint a szemek nagy csatája.

Nyolcat harangoznak a «nagy»-ban. Mozgás támad a sorokban. «Jé, már nyolc óra?» Már is sietnek egymáson haza. «Na még egyszer végigmegyünk», ilyenek a legtöbben.

Negyedóra mulva már igen megritkultak a színek. Eloszlik a tömeg magja, elnyeli őket a mellékutca és a sok kapu.

Arra fölfelé még egy kis zaj, nevetés. Egy kis bakfiscsoportot kísér egypár önkéntes. A Konstantin-utcában is van még némi élet. A «táborig»-ak erre mennek haza.

Egy tiszt és egy leány alakja jön, átsurran,

(tompán beszélnek: a tiszt holnap messzire megy) majd elnyeli őket a sötétség.

Félkilenc. A Fő-utca már csendes. A kirkatok sötétek, alszanak. Csak az utcai lámpák fehér fénykőre fekszik lomhán az elárvult aszfalton. Ott jön még egy vidám pár. «Ma megint mi separtuk ki a korzót» — mondja a hölgy, majd lekanyarodnak az útra és eltűnnek. Ezek voltak az utolsó.

Csend van. Egy távoli kávéházból hallatszik néha a nagybögös tempója, valami szomorú nóta, «Darumadár, ha szállsz az ég felé» — olyasvalami.

Vontatva üti az óra a kilencet és messze, valahol a táboron már fűjják a «kilencet», az «aludj bakám»-nótát. Néha erősebben, néha gyöngébben, ahogyan hozza-viszi az éjjeli szél.

Kedves Barátom! Hogy miért írtam ezt neked? Írtam, írtam és úgy éreztem, mintha ott lettem volna én is köztetek. Ma este én is ott sétáltam az eperjesi korzón, ott volt a lelkem, a mindenem.

Levelem zárom. Fáradt vagyok, pedig holnap lesz munka — bőven.

Tehát írjál öregem, írj valami szépet az eperjesi kislányokról, a mamákról, az utcákról, mindent, mindenről: hiszen úgy szeretem mindent én.

Barátilag ölel

Kálmánod.

s oly ügyesen és körültekintően teljesítette kötelezettségét. Reményünk van arra, hogy a béke bekövetkeztével az annak idején feloszlott falkavadásztársaság új életre támad és a két tüzérezred tisztikara a polgári úrlovasokkal együttesen még sokszor fogja gyönyörködtetni Eperjes város közönségét hasonló lovasünnepélyekkel. (—)

Erdélyiek segítése.

Az Erdélyből menekült honfitársak segítségére Bujanovics Gyula főispán által megindított akció további eredményéről szól az alábbi gyűjtés.

A főispánhoz beérkezett adományok:	
Az eperjesvidéki körjegyző gyűjtése	415 —
A szorocsonyi „ „ „	175 50
A radomai „ „ „	20 —
Mankovits Kornél esperes-lelkész könyöradomány-gyűjtése	61 90
Nitsche Alfrédné gyűjtése	157 11
A fersói körjegyző „ „ „	51 —
A hertneki körjegyző gyűjt. Hertnek községben	20 10
A kisszebeni kir. adóhivatal gyűjtése	28 04
A kapii körjegyző gyűjtése	109 90
A m. kir. méntelep tisztikara és legénysége	40 30
Az eperjesi I. sz. posta-távirda hiv. alkalmazottai	30 —
A hertneki körjegyző újabb gyűjtése	
Oszikó községben	21 46
Összesen	K. 1130 31
Az előző héten befolyt	17716 12
Együtt	K. 18846 43

A befolyt adományokból eddig a kormányhatóságom alá tartozó vármegye területére menekült erdélyiek részére kifizettem 28 esetben 2142 kor. 30 fillért.

Az adakozók nemeslelkű adományaikért, a gyűjtők pedig szíves fáradozásaikért ezúttal fogadják hálás köszönetemet. Eperjes, 1916. nov. 3. Bujanovics Gyula s. k., főispán.

Szerkesztőségünkbe beérkezett adományok:	
dr. Krausz Béla	K. 2 —
Görgey Gyula	5 —
Hradetzky János	2 —
dr. Siegler Sándor	1 —
dr. Fodor Ede	2 —
Petrovics József	1 —
Berthold Werner	2 —
Kriss József	2 —
dr. Rengers Ferenc	2 —
Révy Albin	2 —
Blazsek Gusztáv	2 —
dr. Scaglia Olimpio	1 —
Tahy Géza	6 —
Gaul Ottó	3 —
Woloszinovits V.	2 —
Martincsek Márton	2 —
dr. D.	2 —
dr. Ducyminska Stanislaw	2 —
dr. Chowanyetz Wanda	2 —
dr. A.	3 —
dr. Müller Bertalan	10 —
dr. Maibaum Artur	10 —
Ábrahám Izrael, Héthárs	20 —
Weingarten Márk	10 —
N. N.	2 —
N. N.	2 —
dr. Kádas Miklós	10 —
Sarlay Sándor	2 —
Piller Géza	10 —
Muránszky József	1 —
Dessewffy Ilonka	1 —
özv. Nyulász Jánosné	— 50
Miklós István	1 —
Stronczer Aladár	1 —
Sidelszky Bertalan	1 —
Szabó Elek	1 —

Bartholy Sándor	1 —
Händler Dávid	1 —
Landa Lipót	1 —
Guttman Ábrahám	1 —
Kopp Herman	1 —
Gyuricza János	1 —
Hammer Izidor	1 —
Krischer Lipótné	1 —
Becker Vilmos	3 —
özv. dr. Moskovics Ignácné	2 —
Roth Ignác	4 —
Groszwirth Jakab Fiai	10 —
Fischer Mór	2 —
Kopp Mór	2 —
özv. Schwartz Samuné	4 —
Gallé István	4 —
dr. Ungar Miklós	4 —
Leukanics Emil gyűjtése a poprád-ökrösi templomszentelés alkalmával	46 —
Sitányi Mária, Kapivágása	5 —
Szepessy János körjegyző gyűjtése:	
Abos községben	30 70
Sároskőszeg községben	31 65
Kisladna	29 60
Nagyladna	77 75
Licsérd	116 —
Órúrsin	36 96
Somosújfalú	84 —
Terebő	26 50
Összesen	K. 655 66
Az előző héten befolyt	2004 83
Együtt	K. 2660 49

HIREK.

Koszorúk.

A tizenegyedik hónap hajnalhasadásán, amikor a mulandóság utolsó könnyecppjét hullatja a természet haldokló templomának az oltárára, zarándok-csapatok vonultak be a megnyugvás városába és zöld koszorúkat, friss virágokat vittek azoknak, akik már nem kérik ki a maguk osztályrészét a fájdalomtól és az élet harcából.

Míntha mindenkinek lett volna valami panasza, amit a halottak jobban értettek meg, mint az élők; egy elrejtett sóhaja, amely megmozdulni készíti a máskor annyira elhagyott sírköveket. És a lelkekben felemelkedő zokszó üdvözlőket vitt azoknak, akik résztvettek a változás egyetlen hullámverésében; megharcoltak egy darab életet és újból visszahullottak oda, ahol minden törpe öröm, öntelt hiúság, forró sóhaj és elcsigázott könnyecpp kiegyenlítődet talál.

Az emberek, akik máskor az életnek sok-sok dévaj álmát úzik, mostan egy pillanatra megállottak és eltűnődtek azon, hogy milyen különös és végzetesen következetes az, hogy a kufár lélek minden lelkiismeretlen gyönyöre és a szegénynek minden öntudatra nem ébredt letaszitottsága elsimul az alatt a földcsomó alatt, amit az élők sírhantnak neveznek.

A temetőjárásnak ezen a napján minden szív egy kis emlékeztető bús szót, egy megadással a szívbe sírt könnyecppet vitt magával az örök némaság és csend hazájából: egy kis rongydarabot a halálból. A gyászdalok és a kebelből felfakadó imádságok gyenge szárnyveréssel hatottak azokhoz, akik a sohasem szünetelő változás mindent egyformává örölt.

A temető arculata pedig mintha vidorabb színt öltött volna; mintha a sarkvidékeken felbukkanó éjfél nap küldött volna egy reménysugárt az élőknek... Mintha nem is temető-kertben, hanem virágvárosban járt volna a holtak sírhantja felett elérzékenykedő kegyelet. A fenyőgalyak közé rejtőző virágok mintha csak fedezni tudták volna azt az árnyékot, amely az öreg Föld fáradt alkonyán is csak olyan hallgatag marad, mint ma. Az örökre lecsendesült el-

költözötteknek juttatott sok kicsi szeretet-szimbolum mintha csak elfeledtette volna az emberekkel azokat az emberöltőket, amelyek elviszik a tavaszt, a nyarat, az őszt és mindent, mindent, ami bennök él.

... És voltak sírok, amelyekre senki sem ügyelt s amelyekre zöld gyepet borított a különböző évszakok egymásra jövő változása. Ezek alatt a sírok alatt azok nyugodtak, akik kétszer haltak meg: amikor a föld befogadta őket és amikor szétporlasztotta őket a feledés egyre súlyosbodó ökölcspása.

Ezeket a sírokat igen kevesen vették észre, mert ott feküdt rajtuk a sötétség, amit az Idő himeztetett rájuk; az Idő: a leggyengédebb szívű édesanyja a mulandóság vértanúinak, aki csak akkor simítja magához átláthatatlan lepellel meggyötrött, elcsendesedett fiait, amikor a föld is, amikor a szív is egyformán hideg lett hozzájuk. **Marencsin Zoltán.**

Halottak napján. A kegyelet ebben az esztendőben egyszerűbben adózott a halottaknak: a gyertyafény aranypora nem járta be a temetőkereteket; de az érzület annál mélyebben érezte a mulandóság lehetőségét: minden sírhant alatt egy eget kereső emberi szellemet látott, aki emberi célokért küzd, isteni eszményekért száll síkra, azután lehanyatlak kezéből a zászló és beleesik abba az ismeretlen némaságba, amit megismerni hiába iparkodik az emberi elme. November elsején megélnékültek a sírkertek, virágdísz nyertek a hantok és — néhány titokzatosan hulló könnyecppet a bennük lakozók. A járványtemetőben d. u. 3 órakor vette kezdetét az ünnepség, melynek bevezető és igen hatalmas programmpontja Zaborovszky Béla r. k. prépost beszéde volt. A gyászdalokat a cs. és kir. 15. gy.-ezred zenekara adta elő. Mint a fehér köd az őszi tájra, úgy nehezedtek rá a bús akkordok a koszorúktól dagadó sírkeresztekre. A harmadik pont *Martincsek* táborigyelmező magyar és tótnyelvű beszéde volt. Minden egyes gondolatában ott lüktetett a sokat szenvedett jelen minden nyomorúsága és a jövő biztató reménye, mely egy nagyratörő nemzet életében mindig nyomon követi a nagy erőmegfeszítést. Az ev. theológiának énekkara is, sikerült énekelőadásával, erősen emelte az ünnepség fényét. A 15. gy.-e. zenekarának gyászdalai az ünnepség véget ért. A r. k. temetőben szintén hasonló keretekben folyt le az ünnepség. D. u. 4 órakor vette kezdetét a 66. gy.-e. zenekarának gyászdalai. Ezután *Bakajsa* táborigyelmező mondott megható magyar beszédet. A harmadik pont *Bariak* táborigyelmező lengyel beszéde volt, mely után Bakajsa táborigyelmező magyarnyelvű gyászszertartást végzett a gör. kath. énekkar közreműködésével. Az ünnepséget a 66. gy.-e. zenekarának gyászdalai zárták be.

Ruppert Károly lovag alezredes. Ruppert Károly lovag, százados, a cs. és kir. 15. tarackezred pótütegének hosszabb időn át volt parancsnoka november 1-jével, 1914. évi május 1-sei rangsorral, alezredessé lépett elő. Kinevezésének híre osztatlan örömet szerzett társadalmunkban, melynek oly hamar s oly könnyen a szívébe lopta magát. A kiváló parancsnok kinevezése felett érzett örömmünk azonban nem lehet zavartalan, mert egyúttal Eperjesről való eltávozását jelenti. A csász. és kir. 15-ik tarackezred tisztikara okt. 31-ikén búcsúvacsorát rendezett a szeretett parancsnok tiszteletére, akit Grámer Nándor új parancsnok búcsúztatott el meleg szavakkal.

Új doktor. A budapesti tud.-egyetemen október 28-ikán avatták az orvostudományok doktorává *Novák* Miklós szigorló-orvost, a 66. gy.-ezred önkéntesét. Az ünnepélyes aktuson dr. Novák István püspök, az új doktor édes bátyja is megjelent.

MA

SZERKESZTŐ
REMEZYIK
WICK G

A lap szelleme
vonatkozó kö
Flórián-utca
külden

Az erkölcs

Nálunk mekeinket és hatalmi politikát és a jövő boldogságunkról ha ma ki minde óhajtat. A küzdelemünk lődés biztosít erkölcsi javait a gazdasági, léletét vonja meg hanem a névédeésért és a colunk. Mert jogosult, ha

Talán nem előttünk a hat mint e világha volt és lesz is lesz ezen a v mérközése és delem. Az er a harca elker erejét a küzde a harcok próbuk és várjuk mert tudjuk, a harc mindi út a magasab

Ha több v a józan belátá volna és szel A harcot az követeli. A le alkotásra, ha buzdítja fel. viseli el cso és keserűség felvirradni a Népünk most világába emel az ideált aka az örök mérle életből kikü nek, hogy a né fajújon ritkább, a mér hogy a mai és jelentőség erkölcsi erő séget. Mert l hogy az ölk kultura embetörülhetette a vérbosszú en terelni a for hogy az ökö sággal, komo népek és ne öldöklő fegy gondolkodó az emberség

De erre Mondják, egyszerű g vívták ki.

A hazána van szükség akikben var állandóbb, m

MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS

SZERKESZTIK:
REMEINYIK LAJOS ÉS
WICK GYULA.

A lap szellemi részére
vonatkozó közlemények
Flórián-utca 4. szám alá
küldendők.

KIADÓHIVATAL:

KÓSCH ÁRPÁD könyv-
nyomtató-intézete.

Előfizetési pénzek — isko-
lák és tanítók részére az
Eperjesi Lapokkal együtt
egész évre 7 korona — ide
küldendők.

A SÁROSVÁRMEGYEI NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

.... Az Eperjesi Lapok kéthetenként megjelenő melléklete. ....

Az erkölcsi erők szerepe a háborúban.

Irta: *Gajdos Fános* ig.-tanító. (Vége)

Nálunk mindenki jól tudja, hogy a mi gyermekeinket és testvéreinket nem hódító, nem hatalmi politika állította hadba, hanem a jelen és a jövő boldogságának érdeke. Mindenki tudja, részünkről hatalmas erkölcsi értékekért csordul ma ki minden csepp vér, repül ma el minden óhajtás. A mi népünk igen jól tudja, hogy a mi küzdelemünk célja a gazdasági és kulturális fejlődés biztosítása. Bukásunk egy lenne az élet erkölcsi javainak bukásával, diadalunk ellenben a gazdasági, kulturális és erkölcsi élet fellendülését vonja maga után: Mi nem az öldöklésért, hanem a népek legértékesebb javainak megvédéséért és a béke áldásának biztosításáért harcolunk. Mert minden háborúskodás csak akkor jogosult, ha végső célja a békeség biztosítása.

Talán nem is állt még soha oly világosan előttünk a harc és a béke belső erkölcsi viszonya, mint e világháborúban. Harc és küzdelem mindig volt és lesz is, mióta ember volt és míg ember lesz ezen a világon, mert maga az élet is erők mérkőzése és érvényesülése, tehát harc és küzdelem. Az emberek és a népek vetélkedése és a harca elkerülhetetlen. A fát a vihar, a lélek erejét a küzdelem, az országok életrevalóságát a harcok próbálják. Ha mégis a békeséget áhítjuk és várjuk még a harcotól is, az onnét van, mert tudjuk, hogy a harc sohasem lehet öncél, a harc mindig csak szomorú eszköz, keserves út a magasabb célok eléréséhez.

Ha több volna az emberekben és a népekben a józan belátás és kevesebb az önzés, kevesebb volna és szelidebb folynék közöttünk a harc. A harcot az élet hozza magával, a békét a szív követeli. A lélek erőt a harcok edzik meg, de alkotásra, haladásra csak a békeség csendje buzdítja fel. Jól tudja ezt a mi népünk, azért viseli el csodás türelemmel a háború próbáit és keserűségeit, mert máris látja nyomában felvirradni a tartós béke óhajtott szebb korát. Népünk most a világbeke apostolainak a gondolatvilágába emelkedett. Akik nem a lehetetlent, csak az ideált akarják, akik nem a küzdelmet, nem az erők mérkőzését óhajtják az örökké mozgó életből kiküszöbölni, hanem csak arra törekcsenek, hogy a küzdelem ne legyen embertelen, ne fadjon barbár pusztítássá, a harc legyen ritkább, a mérkőzés testvérekhez méltó. Én hiszem, hogy a mai világháború a békebarátok számát és jelentőségét nagyon megnöveli s ezzel is erkölcsi erőgyarapodáshoz juttatja az emberiséget. Mert be kell látnia minden józan elmének, hogy az öldöklő háborúskodás nem méltó a kultúra embereihez, be kell látnia, hogy ha el-törülhet a haladó kor és a művelődő lélek a vérbosszú embertelenségeit, ha mederbe tudta terelni a forrongó vért és a kiméltlen önzést, hogy az ökljog mellőzésével, törvény előtt, bírósággal, komoly érvekkel védje igazait: akkor a népek és nemzetek összeütközéseit is nem az öldöklő fegyver, hanem a belátó értelem és gondolkodó lélek s talán még sokkal inkább az emberséges szív döntésére kell bízni.

De erre nevelni kell az emberiséget.

Mondják, hogy a hetvenes években a németek nagyszerű győzelmét a porosz iskolamesterek vívták ki.

A hazának és a társadalomnak emberekre van szüksége. Jellemes, öntudatos emberekre, akikben van szív és értelem is. Békeségben állandóbb, meglegedésben bőségesebb, jólétben

gazdagabb jövedőt csak akkor várhatunk, ha új nemzedéket állíthatunk a távozó helyébe. Különösen pedig szép magyar hazánknak oly polgárokra van szüksége, akik otthonukban és a közéletben, a béke csendjében és a háború zajában egyforma hűséggel és buzgósággal teljesítik honpolgári kötelességeiket. Hazánk jövője, jövőnk boldogsága a magyar anyák és a magyar tanítók munkáján fordul meg. Tőlük várja el elsősorban a haza, hogy a háború viharától felszántott lelkek puha talajába még több szeretettel, még több bölcseséggel hintessék a jónak, a szépnek, a nemesnek magvait, tanítsák meg a jövő nemzedéket egymásért élni, emelkedett célokért, de mindig nemesen, emberhez méltóan küzdeni. Mert csak az a nép érdemi meg a jövedőt, amely nemcsak hisz a maga jövedőjében, hanem azért dolgozni, áldozni is tud s míg a karja erős, dereka szilárd, addig a szíve gyöngéd és nemes. Ma még csak szenvedünk a jobb jövőért, de ha szenvedésünk bölcsesbökké tesz s megnöveli erőinket, akkor magvetés volt minden csepp vér és minden csepp könny, mely a szenvedés napján kiömlött.

Én erősen hiszek nemzetünk és hazánk boldogabb és szebb jövőjében!

A bükkmakk gyűjtése.

A bükkmakk olajtartalmánál fogva az élelmezési, ipari és hadászati célokra annyira fontos olaj szolgáltatására és így a zsírhány enyhítésére is igen alkalmas lévén, országos érdek, hogy gyűjtése lehetőleg előmozdítottassék. Minthogy pedig a mai rendkívüli viszonyok között nem áll elegendő munkaerő rendelkezésre, a vallás-és közokt.-ü. miniszter felhívja az iskolákat, hogy figyelemmel a szóbanforgó fontos érdekre, a bükkmakk (bükkmag) gyűjtésében, amely különben is számbajövő és tiszteletreméltó díjazással jár s amely irányban máris nagyarányú akció indult meg, teljes erővel közreműködjenek.

A bükkmakk gyűjtését az iskolák haladéktalanul kezdjék meg és egészen hűségig folytassák. A gyűjtésnél követendő eljárás a következő: Gyűjtés előtt az iskoláknak az illető erdőtulajdonos engedélyét is meg kell szerezniök, illetőleg ajánlkozniök kell az illető erdőbirtokosnál, hogy a bükkmakk gyűjtését, kezelését, felzárkolasát és az erdőhöz legközelebb fekvő vasúti állomáshoz való szállítását foganatosítsák. Ennek megkönnyítésére egyidejűleg a vall-és közokt.-ü. miniszter az ország erdőbirtokosaihoz azt a felhívást intézte, hogy az ifjúság gyűjtőmunkáját a maguk részéről is lehetőleg elősegítsék, illetőleg a hozzájuk forduló iskolák közreműködését vegyék igénybe s ugyanilyen értelmű felhívást intézett a földművelésügyi miniszter a közigazgatási bizottságok gazdasági albizottságai útján a bükkmakk tulajdonosaihoz. Csakis egészséges, érett, nem rothadt, aránylag száraz makkot kell gyűjteni s lehetőleg száraz időben. Az összegyűjtött bükkmakkot zárt helyiségben vékony rétegekben kell megőrizni akként, hogy levegő érje. Ha helyhiányban a bükkmakkot 20 cm.-nél magasabban felhalmozva kell tartani, azt minden második nap alaposan meg kell lapátolni. A gyűjtés befejeztével a gyűjtő iskolák a székhelyük, jellegük és iskolanemük pontos megjelölése mellett a gyűjtött mennyiséget a Magyar Olaj- és Zsírpari Központ r.-t. címére, Budapest, VI., Vilmos császár út 33. szám alatt jelentsék be. A szállítás módjait az iskolák közvetlenül fognak értesítést nyerni s

meg fogják kapni a szállításhoz szükséges zsákokat is, valamint intézkedés fog történni az iránt is, hogy a bükkmakk ára, kilogrammonként 30 fillér, az erdőbirtokos pénztárának, a bükkmakk gyűjtési díja fejében pedig — amely ellenében a gyűjtésen kívül a bükkmakk kezelését, felzárkolasát és a legközelebbi feladó vasúti állomáshoz való szállítását is foganatosítani kell — kilogrammonként 50 fillér az iskolák pénztárának megküldessék. A gyűjtési díj egyötöd-része a gyűjtést vezető tanítót, tanárt, a többi pedig a gyűjtésben résztvevő tanulókat illeti meg. A bükkmakk csak akkor szállítható, ha megelőzőleg legalább 10—12 napig raktáron volt. Rothadt, penészes, dohos, nedves, vagy szemetes üres árút nem szabad szállítani, mert az ilyen bükkmakk szállításközben megromlik. Ezidén elég jó bükkmakktermelés mutatkozik különösen Zólyom-, Zemplén-, Sáros-, Ung-, Maramaros-, Szatmár-, Bihar-, Krassó Szörényvármegyében, valamint a Királyhágón túl fekvő vármegyékben. Elvárja a miniszter az iskoláktól, hogy — természetesen a tanítás kára nélkül és csakis az önként vállalkozó tanulók bevonásával — minden igyekezetükkel a gyűjtés sikerén fognak munkálkodni.

A bükkmakk gyűjtése nagy jelentőséggel bír. Azonban a kis mennyiség gyűjtésével az ország hiányain nincs segítve. A gyűjtés komoly és országos jelentőségű csakis akkor lehet, ha nagyarányú és eredményes. Ehhez azonban szükséges, hogy sok iskola és szívós kitartással gyűjtsen, kedvét el ne veszítse és a gyűjtést addig abba ne hagyja, míg eredményt nem ért el. Az iskolák ugyan máris számos gyűjtésben vesznek részt, az ifjúság közreműködik a mezőgazdasági munkálatokban is, de a kényelmetlenséget, fáradságot le kell győzni és szem előtt kell tartani, hogy a világháború harmadik esztendejében szükséges, hogy az iskolák az otthon folyó gazdasági küzdelemnek cselekvő, komoly és megbecsült tényezői legyenek.

A gyűjtés eredményéről *teendő bejelentéseket* s különösen azon iskoláktól, amelyeknek vármegyében a bükkmakk nagyobb mennyiségben található, a miniszter figyelemmel fogja kísérni s a legtöbbet gyűjtő iskolákat a maga részéről is elismerésben és jutalomban fogja részesíteni.

□□ Egyesületi élet. □□ Jegyzőkönyv.

Felvételett az eperjesi Tanítók Háza felügyelő-bizottsága által Eperjesen, a Tanítók Házában 1916. augusztus 24-ikén d. e. 11 órakor tartott gyűlésen.

Jelen voltak: Szabó Elemér kir. tanfelügyelő, felügyelő bizotts. elnök, Mikó Imre kir. segéd-tanfelügyelő, Rózsa György kir. tanfelügyelő-ségi iskolalátogató, Szabó Géza ber. áll. tanító, Schönvitzky Gyula tanítóegyesületi elnök, Slajchó Mihály pénztáros, Köhler József, Vrablovich Román, Fleischmann Mór felügyelő-bizottsági tagok, Wick Gyula felügy. biz. jegyző, Csatári János gondnok, továbbá Sárosi János, Kővári Mihály és Koscs Sándor tanítók, mint vendégek.

1. Szabó Elemér kir. tanfelügyelő, elnök üdvözölve az egybegyűlteket, a gyűlést megnyitja és felhívja Csatári János gondnokot, hogy a beérkezett kérvények alapján a jövő tanévre való felvételek iránti javaslatát terjessze elő.

Csatári János gondnok bejelenti, hogy a Tanítók Házába való felvétel iránt összesen

40 kérvény adatott be, ezek közül a vármegye területéről 24 tanító fia s a többi idegen megyebeli tanító és más állásúak gyermeke. A fizetendő havi díjakra nézve a gondnok jelenti, hogy előzőleg behatóbb megbeszélést folytatott a kir. tanfelügyelő, felügyelő bizottsági elnök úrral arra nézve, hogy miként volna lehetséges a most fokozódó drágaság mellett is a megyebeli tanítók gyermekei után a havi díjak felemelését mellőzni és azt legfeljebb az idegenekre kiterjeszteni, s a megoldás oly módon válik lehetségessé, hogy a gondnok felhagy a bolti és piaci beszerzésekkel és a nagyobb mennyiségben szükséges és kapható élelmi cikkeket, mint főzelékek, lisztet, burgonyát stb. a termelőktől közvetlenül igyekszik beszerezni, mely gazdaságosabb eljárás lehetővé teszi, hogy a megyebeli tanítók fiai után a havi díjak ne emeltessenek. Eszerint javasolja a gondnok, hogy a tanítók gyermekei után fizetendő díj maradjon az eddigi havi 50 korona, míg a többi tanulók fizessenek havi 70 kor-t, mihez járulnak még az összes tanulók által fizetendő mellékdíjak.

Az előadottak alapján a felügyelő bizottság a következő tanulókat vette fel, és pedig havi 50 kor. díj mellett Bodnár Ernő, Bodnár József, Gajdos Ernő, Gajdos Dezső, Jurascsik János, Chutkó András, Karaffa Szilárd, Szlavkay Lajos, Schimkó Rezső, Sárosi Dezső, Milly Jenő, Milly Lajos, Stronczer Antal, Jurics György, Kopcsák Ferenc, Gmitró Tivadar, Stefanyák László, Deme István, Oleár Gyula, Oleár Antal, Kacsár Miklós, Csanádi Dezső, Takács Sándor, Takács István, Molnár Antal, Orosz Sándor, Harsághy László, Károly és Ferenc, Roskoványi Sándor, Szigethy Béla és Török N tanulókát és havi 70 korona díj mellett Saláta Zoltán, Széman Pál, Kotilla Péter, Huszovszky László, Danielisz Lajos és József, Kovaliczky Pál és Csombor Béla tanulókat.

Vármegyénk kir. tanfelügyelője mint felügy. biz. elnök itt előadja, hogy tekintettel a háború következtében támadt nagy drágaságra, tudomás szerint már a múlt tanévben Szinyei Merse István akkori főispánunk ömeltősága kegyes volt kieszközölni a megyebeli tanítók gyermekei után fizetendő havidíjak leszállítására 5000 korona segélyt s a jelenlegi főispán úr, Bujanovics Gyula ömeltősága szintén a legmelegebben érdeklődik a Tanítók Háza iránt és máris kilátásba helyezte, hogy a maga részéről is minden lehetőséget elkövet a segélynek ezáltal való kieszközölése iránt.

Ezen jóleső tájékoztatás folytán Schönvitzky Gyula egyesületi elnök őszinte örömet és háláját fejezi ki a kedvezőnek ígérkező eljárásért és a további támogató közbenjárást kéri. Az elnök indítványára pedig határozatba ment, hogy a segély iránti kérelmet a tanítóság vezetősége adja át a főispán úrnak, az ügy támogatására pedig kérje meg br. Ghillány Imre m. kir. földművelésügyi miniszter urat. (Folyt. köv.)

Irodalom.

«Meséj még, anyukám...» címen az elmúlt évben kis meséskönyv jelent meg, amelynek már második kiadása is van. Hogy az első kiadás oly rövid idő alatt megnyerte úgy a szülők, mint pedig a gyermekek tetszését, az kétségtelen bizonyossága annak, hogy a meséskönyv a gyermeki lélek és szükségleteinek ismeretével készült. A mesék belenyúlhatnak a 3-8 éves gyermekek kis életébe s nyelvezete is olyan, ahogyan ekorú gyermekek beszélnek. A háborús témát is megtaláljuk benne a «Filkó kutya» kedves történetében s a népmese mélységét eléri «Jézuska bölcsője», mely a karácsonyváras boldog hangulatába oly harmónikusan beleilleszkedik. A meséskönyv a 3-8 éves gyermekek számára való s kiválóan alkalmas mind a családi, mint a kisdudnevelő-intézeti nevelés céljaira. Ára 1 kor., tömegesebb, legalább 10 példány rendelésénél 15% engedményt nyújt a szerző. Megrendelhető *Stella Gisella*, látogató fővőnökénél Budapest, VIII, Mária Terézia-tér 9. szám.

Almanach. *Scossa Dezső* kir. tanácsos, tanfelügyelő csinos kiállítású és tizenkét év óta szinte megszokottá vált Almanach-ja az idén is megjelent és sok hasznos útbaigazítást nyújt a tanítóknak, tanítónők, óvónők és iskolai hatóságok számára. Az 1916/17. tanévi Almanach ára 1 kor. 20 fill. s a kiadónál: Várny L és Fia, Szeged, rendelhető meg.

Körlevél.

3145—1916. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye valamennyi elemi és polgári iskolájának.

A vall.- és közokt.-ü. miniszter úrnak a *gör. kath. vallású tanulók ünnepi szünnapjai* tárgyában f. é. szept. 21 ikén 122,167—1916. sz. a. kelt rendeletét mihez tartás végett alábbi másolatban közlöm:

„A Gergely-naptárt követő gör. kath. tanulók ünnepi szünnapjait a rendelkezésem és vezetésem alatt álló valamennyi elemi és középfokú iskolára nézve a következőkben szabályozom:

1. Egész napra felmentendők az iskola látogatásának kötelezettsége alól szeptember 14-ikén a kereszt felmagasztaltatása, november 21-ikén Boldogasszony felajánlása, december 6-ikán Szent Miklós ünnepén.

2. Csak az istentisztelet idejére mentendők fel: okt. 1-jén Szűz Mária oltalma, november 8-ikán szent Mihály arkangyal, január 30-ikán a három szent püspök, április 23-ikán szent György vértanú és június 24-ikén szent János születése ünnepén.

3. Vidéken lakó és a hűsvétot otthon töltő tanulók a hűsvét utáni szerdán is felmenthetők. Erről Címet tudomásvétel és további eljárás végett avval értesítem, hogy a Julian-naptárt követő gör. kath. tanulók ünnepi szünnapjaira vonatkozóan a régebbi rendelkezések irányadóak.“

Eperjes, 1916. szept. 29. *Szabó Elemér* s. k., kir. tanfelügyelő.

Hírek.

Figyelmeztetés. Az állami elemi mindennapi és ismétlő-iskolák, valamint az állami óvodák 1916/17. tanévi benépesítési adatai a kiadott körlevél értelmében haladéktalanul betérjesztendők a vármegyei kir. tanfelügyelőséghez. Az iskolák által november 2-ikén, Halottak-napján a hadisírgondozó-alapra eszközölt gyűjtés eredménye mielőbb bejelentendő a vm. kir. tanfelügyelőségnek; továbbá a konyhakerti növényeknek a tanulók által való termesztésének eredménye szintén haladéktalanul és a szederkerjelevelek, a gyógynövények szedésének és egyéb elrendelt gyűjtések eredménye esetről-esetre jelentendő be a nevezett hivatalnak.

Orvosi bizonyítvány-ürlapok. A vall.- és közokt.-ü. miniszter az állami iskoláknál működő tanszemélyzetnek betegség címén való szabadságolása iránti kérelméhez csatolandó tisztiorvosi bizonyítvány kiállítására megfelelő bizonyítvány-ürlapokat adott ki. Miután ezentúl az állami tanerők szabadság iránti kérvényei az iskolai hatóságok részéről csak az esetben fognak érdemleges elbírálás alá vétetni, ha a folyamodónak a kiadott bizonyítvány-ürlapon kiállított tisztiorvosi bizonyítványa lesz mellékelve, ezért az illetőknek adott esetekben az orvosi bizonyítványnak a megfelelő nyomtatványon való kiállítását kell kérniük. A bizonyítványminta a következő:

-----számhoz.
Tisztiorvosi bizonyítvány
betegség miatt szabadság engedélyezését kérő, állami iskolánál működő tanár (tanító, tanítónő) részére.

Vezeték- és keresztnév: .....
Jelenlegi állomáshely: .....
Az intézet (iskola), melynél működik: .....
Mekkora időtartamú szabadságot élvezett betegség miatt jelenlegi állomáshelyén és mikor?

Jelenlegi állomáshelyét megelőzően melyik iskolánál működött, mikortól meddig? .....

Ezen előbbi állomáshelyein volt-e betegség miatt szabadságon és mikor? .....

Lakásának pontos címe: .....
(Ezek a rovatok folyamodó által töltendőek ki.)

1. Az orvosi vizsgálat eredménye (lelet). (Az észlelt fogyatkozásnak vagy kórállapotnak és fokának megjelölése oly kifejezésekkel, amelyeket nem orvos is megért [az értelmezéshez netalán szükséges tudományos megjelölések zárójel közé teendő]; ha többféle fogyatkozás van

jelen, úgy a legfontosabb említendő fel először; a fogyatkozást vagy kórállapotot jellemző lényegesebb jelek felemítése; a tárgyilagos tünetek felsorolása; oly esetekben, ahol a kórjelzés csakis *alanyi tüneteken* alapszik, ezen körülmény *fel-tűnőbben* juttatandó kifejezésre.):

2. A betegség mikor és miként keletkezett?

A betegség keletkezésére és nemére vonatkozólag fennforognak-e bizonyos körülmények?

3. A megvizsgált először volt-e, vagy hány-szor, ezen bizonyítványt kiállító orvosnál?

4. A jelen vagy valamely előbbi betegségre vonatkozólag vannak-e és mily okmányok?

A jelen kórállapot megítélésére nyerhetők-e és mily támpontok ezen okmányokból?

5. A jelen betegség előrelátható, illetőleg vélelmezett tartama. Az eddigi gyógyítókisérletek és eredményük:

6. A megvizsgált, amennyiben a betegség a tanításban gátolja, a betegség tartama alatt esetleg könnyebb irodai szolgálatra képes-e?

7. A gyógykezelés céljából okvetlenül el kell-e hagynia állomáshelyét és mekkora időtartamra?

8. Mekkora időtartamú szabadság engedélyezését hozza javaslatba?

9. Megjegyzés: .....

.....191. évi..... hó..... n.
.....vizsgáló orvos.

Az esetleges államorvosi felülvizsgálatot megejtő orvos véleménye:

Tanítók hadiárvaí javára. *Bálint Dezső* kurimai tanító a tanítók hadiárvaí javára eszközölt októberi havi gyűjtés eredményeképpen 2 kor. 80 fill.-t küldött be a vármegyei kir. tanfelügyelőséghez, mely összeget nevezett hivatal megfelelő kezelés végett a NÉPTANÍTÓK LAPJA szerkesztőségéhez továbbította.

Helyettes tanerők. Vármegyénk kir. tanfelügyelője a kirványi áll. elemi iskolához *Szabó Mariska* okl. tanítónőt, a nyársardói áll. elemi iskolához *Lingsch Erzsébet* okl. tanítónőt, a jakabföldi áll. elemi iskolához *Lénárd Katalin* okl. tanítónőt, a demétei áll. el. iskolához *Polovicsák Perta* okl. tanítónőt és a felsőmérki áll. elemi iskolához *Kassay István* okl. tanítót küldte ki a szabályszerű díj mellett a hadban levő tanítók helyettesítésére. A tótsóvári áll. elemi iskolánál szabadságolás folytán szükségessé vált helyettesítésre *Csanádi Mária* okl. tanítónő küldetett ki.

Menekült tanerőknek visszatérése állomáshelyükre. A vall.- és közokt.-ü. miniszter a kiűrtett vármegyékbe való visszatérést elrendelő hatósági intézkedések kapcsán a tanügy téréen működőknek állomáshelyükre való visszatérésére nézve kiadván megfelelő rendelkezéseit, eszerint, miután a lakosság tömeges visszatérése a katonai érdekek szerint lévén csak lehetséges, tehát az illető kir. tanfelügyelőségek a közigazgatási hatóságoktól tájékozódni a visszatelepülés mérvéről és ahhoz képest, amint egy-egy város, járás népének visszatelepítése foganatosítatik, a vall.- és közokt.-ü. miniszter intézkedik az ideiglenes szolgálatra idegen intézethez vagy hivatalhoz átrendelt tanerők visszatérése iránt. Azok a tanerők, kik saját községük népével együtt maradtak és saját tanítványaik oktatásával foglalkoznak, községük népével, illetve tanítványaikkal együtt rendes állomásaikra visszatérni tartoznak. Azok a tanerők, kik beosztás nélkül idegenben tartózkodnak, az illető kir. tanfelügyelőség felszólítására állomáshelyüket záros határidőn belül elfoglalni tartoznak; akiknek tartózkodási helye ismeretlen, azok a NÉPTANÍTÓK LAPJA útján szolgáltathatnak fel állomásuk elfoglalására. A későn jelentkezőkre nézve megfelelő intézkedések tételnek folyamatba.

Gyászistent
pokban elesett e hó 3-ikán az epban nagy Requiközönség vett Zaborovszky Bélgyszászertartáson mászó ezredektestületileg.

Halálozás.
lanné szül. mérkben, okt. 26-ikán Temetése a legy28-ikán d. u. 2. Kálmán udv. tá mérki Piller Dezsolja a megbol

Kitüntetés
ben tanúsított v zőket tüntette Elek tüzér-főh Károly, dr. Göy hadnagyokat. P Krieger-Medailban vívott harc

A hős jut
eperjesi 67. gy. koronarend 3. ján adományozt tüntetést azért k vezérezredese ellenség többörtört ellenséggé összeköttetés né dühösebb átka másnap megin ellentámadásun könnyítette.

Reformác
emelő ünnepély közönség jelenl 31-ikén a refor ev. theol. akad. hirdett ünnepé «Eros vár a mi Is ev. theol. testüle theol. akadémia Misecska Bernát elnök tartott ümációt mint az eg problémák meg ünnepi beszéd ut hallgató szavalt Gusztávnak «Ne sító, felelőző köl «Menuett»-jét a Gömöri K. Ná Vilmos Fr. theo hangzattú, dallar ben részesítette hatást még fok hallgató szavalt mal adta elő B című költemény befejezése volt által Lang Ján mellett előadott

25 évig
ber 3-ikán volt annak, hogy viselője közsztát töltötte b tány, *Voloszm* és *Sebes* Istva a tisztviselő, tiszteletében szolgálatuk m évforduló alk ben meleg sz hármukat.

Gyászistentisztelet. Balogh József, a napokban elesett hős tűzérkapitány lelkiüdvéért a hó 3-ikán az eperjesi róm. kath. nagytemplomban nagy «Requiem» volt, melyen nagy gyászoló közönség vett részt. Az egyházi szertartást Zaborovszky Béla prépost-praelatus végezte. A gyászszertartáson megjelent az Eperjesen állomásozó ezredek, illetve pótkeretek tisztikara testületileg.

Halálozás. Özv. csépanfalvi *Teőke* Bertalanné szül. mérki *Piller* Ilona, életének 79. évében, okt. 26-ikán Szepeskörtvélyesen meghalt. Temetése a legnagyobb részvét mellett október 28-ikán d. u. 2 órakor ment végbe. Mérki *Piller* Kálmán udv. tan., földbirtokos unokahúgát, dr. mérki *Piller* Dezső főszolgabíró nagynénjét gyászolja a megboldogultban.

Kitüntetések. A király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásukért a következőket tüntette ki signum laudisszal: *Zavatsky* Elek tűzér-főhadnagyot másodízben, *Gregor* Károly, dr. *Görög* Vilmos, *Steiner* József tűzérhadnagyokat. *Pálesch* Ervin tűzérzászlós a német *Krieger-Médaille*-t kapta a Vöröstorony-szorosban vívott harcokban tanúsított vitézségeért.

A hős jutalma. A király *Cumin* Artur, az eperjesi 67. gy-ezred tart. hadnagyának a vas-koronarend 3. osztályát a vitézségi érem szalagján adományozta. A fiatal hadnagy a ritka kitüntetést azért kapta, mert — mint Böhm-Ermolli vezérezredese napiparancsban mondja — az ellenség többórás pergőtüze után állásainkba betört ellenséggel szemben századával minden összeköttetés nélkül 18 órán át helytállt a legdühösebb átkaroló mozdulatoknak s ezzel a másnap megindított s teljes sikerre vezetett ellentámadásunk eredményét lényegesen megkönnyítette.

Reformációi emlékünnepele. Lélek-emelő ünnepély keretében, nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében emlékezett meg október 31-ikén a reformáció emléknapijáról az eperjesi ev. theol. akad. hallgatók testülete. A 1/2 órára hirdett ünnepély a reformáció diadalénekével, az «Erős vár a mi Istenünk»-kel kezdődött, melyet az ev. theol. testület énekkara adott elő *Lang* János theol. akadémiai hallgató vezetése mellett. Utána *Miscecska* Bernát theol. akadémiai hallgató, testületi elnök tartott ünnepi beszédet, melyben a reformációt mint az egyéniség felszabadítóját s a szociális problémák megoldóját méltatta s ismertette. Az ünnepi beszéd után *Késmárcs* Lajos theol. akad. hallgató szavalt a mély átérzéssel *Csengey* Gusztávnak «Nehéz időkben» c. forrongó, lelkesítő, felező költeményét. Ezután *Schumann* R. «Menuett»-jét adták elő *Bús* János, *Szivák* Emil, *Gömöri* K. Nándor, *Marencsin* Zoltán, *Weisz* Vilmos Fr. theol. akad. hallgatók. A szép összhangzatú, dallamos zenedarab kellemes élvezetben részesítette a közönséget. Az általa felkeltett hatást még fokozta *Kopcsó* János theol. akad. hallgató szavalt, aki lendülettel, temperamentummal adta elő *Bihari* Kálmánnak «A gályarab» című költeményét. Az emlékünnepele mellett befejezése volt az ev. theol. testület énekkara által *Lang* János theol. akad. hallgató vezetése mellett előadott 91. zsoltár. —*fy.*

25 évig közszolgálatban. November 3-ikán volt negyedszázados évfordulója annak, hogy városunk három kiváló tisztviselője közszolgálatának 25-ik évfordulóját töltötte be. *Saly* Győző rendőrkapitány, *Volosznovics* Gyula adóhivatali főnök és *Sebes* István katonauyi referens azok a tisztviselők, akik a közönség osztatlan tiszteletében s szeretetében léptek közszolgálatuk második negyedszázadába. Az évforduló alkalmából a közönség nevében meleg szeretettel köszöntjük mindhármukat.

Új székesegyházi karkáplán. *Kisák* János g. kath. tb. kanonok 24 évig annyi ügyszeretettel s lelkes hozzájárulással viselt székesegyházi karkápláni állásáról, káptalani elismerés mellett, lemondott s helyébe az eperjesi püspök a káptalan előterjesztésére *Petrík* Miklós polg. isk. tanárt nevezte ki.

Az eperjesi dispensaire, mely a tüdővész elleni küzdelemben vármegyénkben oly nemes feladatot tölt be s amelyet immár évekre visszanyuló eredményes működésében egy pillanatra a háború megakasztott, mint örömmel értesülünk, november 15-ikén újból megnyílik.

Orosz fogságban. *Gasch* Rezső, a 67-ik gyalogezred tart. zászlós a az orosz harctéren szeptember hó közepén fogságba esett. Hozzá tartozóinak levelet írt, melyben közli fogságba jutását s egészségi állapota felől megnyugtatta őket. Ezzel megcáfolta a haláláról elterjedt korai híreket.

Hiába keres,

sehol sem talál jobb
s olcsóbb, a táborba
küldendő csomagokra
egyedül alkalmas

vízmentes csomagolópapírost,

mint

Kösch Árpád

könyvnyomdai műintézet ::
papir- és írószerraktárának
üzletében :: Eperjesen.

Rendkívüli közgyűlés. A Sárosvármegyei Mezőgazdasági Szesztermelő Szeszfinomító és Szeszértékesítő Szövetkezete november 13-ikán d. e. 11 órakor a vármegyeháza kistermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozatában az alapszabályok módosítása és esetleges indítványok szerepelnek.

Govrik-alapítvány. *Govrik* Sándor, az eperjesi kir. kath. főgimnázium rendes tanára, tart. honvédhadnagy, fivére emlékére «Govrik Rezső-jutalom-alapítvány» címén, az eperjesi kir. kath. főgimnáziumnak a magyar és német nyelvben kitűnő eredményt tanúsító tanulói számára 2000 kor. alapítványt tett, amelyért a közoktatás-ü. minisztérium elismerő köszönetet mondott.

Hadiárvák felruházása. Az Első Eperjesi Szegénygyermek Felruházó Asztaltársaság okt. 21-ikén megtartott választmányi ülésén kimondotta, hogy folyó évben is felruhazza a háborúban elesettek árvaíit. E cél minél sikeresebb elérése érdekében felkérjük pártfogóinkat, hogy e célra adományaikkal bennünket támogassanak, hogy ily körülmények között még a mai drágasági viszonyok között is módunkban legyen minél nagyobb számban felruházni. *Gregor* Endre, a felruházó asztaltársaság elnöke.

A vakok jöltevői. A Vakok Eperjesi Intézetéhez újabban a következő adományok érkeztek be: *Stavorszky* Ferenc g. kath. tanító iskolai gyűjtéséből *Vargonyról* 4 korona, *Landsmann Márktól* két szekér szalma, *Villecznétől* 8 kg. alma, *Meliórisz* Józseftől 42 fej káposzta. Az intézet igazgatója a nemeslelkű támogatóknak hálás köszönetét fejezi ki.

Osram axial villanykörték egyedüli rak-tára a *Luchs-vasüzletben*.

Jótekonycélú gyűjtés. *Stavorszky* Ferenc vargonyi g. kath. el. isk. tanító a tanulók beiratkozása alkalmával jótekonycélra 20 kor-t gyűjtött. Ebből 6 koronát az erdélyi menekült tanítóknak szánt, mely összeget saját adománnyal 8 koronára egészítette ki; továbbá 6 kor-t a sárosvármegyei hadiárvák, 4 koronát a vakok eperjesi intézetének és 4 koronát a vak katonák részére kívánt juttatni. Az ekként a kir. tanfelügyelőséghez beérkezett összeg megfelelően szétosztott, illetőleg továbbított.

Adományok. Az Eperjesi Vöröskereszt-fiókegylet javára, mint a háziasszonyok koronás adománya október hóra 355 korona folyt be, amelyért őszinte, hálás köszönetet mond az elnökség.

Hadisírgondozó-bizottság működése Sónvára. A tótsóvári hadisír-alapra gyűjtő bizottság október hó folyamán alakult meg, bevonva körzetébe a szomszédos községeket is. A bizottság elnöke *Porubszky* Béla, a sóvári főbányahivatal főnöke lett, aki agilitásával a közélet terén sokoldalú tevékenységet fejt ki s megválasztása a sikeres működést már előre biztosítja. A bizottság pénztárosává *Szűcs* Dénes bányafőmérnök, jegyzőjévé *Orosz* Tamás erdőmérnök, tagjaivá pedig *Dobránszky* János tótsóvári róm. kath. plébános, *Homiczkó* János sósújfalusi g. kath. plébános, *Karpenczi* József németsóvári birtokos, *Kirchmayer* Vilmos eperjesenyiczkei földbirtokos, *Kriszta* Gyula delnekakasfalvi erdőtanácsos, *Kotunovics* János tótsóvári körjegyző, *König* Sándor ny. hajóskapitány, *Nemes* Károly m. kir. főerdőtanácsos, erdőhiv. főnök, *Papp* István erdőfőmérnök, *Várjon* Géza erdőtanácsos, sóvári lakosok választottak meg. A honvéddállomásparancsnokság részéről dr. *Duhony* Elek és *Grócz* Béla főhadnagyok, a cs. és kir. 66. sz. gyalogezred pótzászlóaljától pedig *Fejér* Ignác hadnagy és *Seywall* Sándor zászlós küldettek ki a bizottságba. A bizottság határozatából a gyűjtés a legnagyobb buzgalommal indult meg, melynek eredményéről legközelebb adunk számot. Mindszentek napján a tótsóvári temetőben egy elesett hős sírjánál gyászünnepele tartott, melyen az ünnepi beszédet *Dobránszky* János r. kath. plébános tartotta, a hadisírgondozó-bizottság koszorúját pedig *Porubszky* Béla elnök helyezte el a sírra néhány lelkes szó kíséretében. Az ünnepély, melyre úgy a honvédtűzér, mint a cs. és kir. 66. gyalogezred egy-egy díszcsapata is kivonult, igen impozáns és lélekemelő lefolyású volt.

Az «Uránia» mozgó a közeli napokban nagy meglepetésben fogja részesíteni az eperjesi közönséget. Vászánára hozza ugyanis a «Homunkulus»-t, az idény legszenzációsabb s a fővárosi lapok által kiváló elismerésben részesített filmet. A lelkiéletnek pompás rajza valóban érdemessé teszi arra, hogy a közönség pártfogásában részesítse

A sárosvármegyei hadiárva alapja jávára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1916. október 30-ikáig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg . . . . . K.	19,189 65
Stavorszky Ferenc vargonyi g. kath. tanító gyűjtése	6—
ifj. Körtvélyessy Ádám úján Martoncsik Endre mezőrendőri ügyéből kifolyólag	8—
Ugyanannak gyűjtése Hernádszent-istván községben	20—
Ugyanannak gyűjtése Hernádszokolly községben	35—
Gojdics János c. kanonok, kötelepi g. kath. lelkész gyűjtése	25 66

Összesen: 19,284 31

A fennebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért — a hadiárvaik nevében — hálás köszönetet mondok. Eperjes, 1916. október 30. Dr. **Máriássy Béla**, vármegyei árvaszéki elnök.

Szappan hiányában nélkülözhetetlen a *Renofin* kézmosószer. Kapható *Luchs-vasúletben*.

«A Társaság.» A kialakuló harmadik háborús szezon képét mutatja **A TÁRSASÁG** e heti száma, melynek «Hírek a társaságból» című rovata lüktető elevenséggel számol be a budapesti társasélet aktuális eseményeiről. Az irodalmi rész ezúttal is gazdag tartalommal jelent meg: Kázmér Ernő befejezi «Éjszakai csendes beszéd» című novelláját, Pantopydam Henriktől pedig fordított novellát közöl a lap, Rózsa Miklós «Pesti amazonok» címmel írt érdekes szonettet, Ambrózy Ágoston a Tarnay-matinét méltatja. Igen érdekes Darnay Kálmán «Visszaemlékezések» című tárcája, Gegus Dániel hangulatos szép költeménye, M. Radich Jolán, Filipovich Ida, Farkas Olga és Solymos Beatrice versei. Divatlevél és színházi tárcá egészíti ki a gazdagon illusztrált szám tartalmát. **A TÁRSASÁG** előfizetési ára egész évre 18, félévre 10, negyedévre 5 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Dunapalota.

Elgázolás. Wohl Sámuel 11-éves tapolyhanusfalvai lakos okt. 29-ikén egyfogatú szekerevel elgázolta Jurus Mária koldusnőt. Az aszsonyot súlyos sebével a városi kórházba szállították.

A «Vasárnapi Ujság» okt. 29-iki száma folytatja a románok Erdélyből való kiűzéséről szóló képek közlését; egész sorát adja az erre vonatkozó érdekes képeknek. Más képek más harctereinkről való jeleneteket ábrázolnak. Az olvasnivalók gazdag sorában vannak *Havas Alisz* és *Walter Bloem* regényei, *Hegedűs* István verse *Kájel* Endre megfigyelései a bakaéletből, *Szólósi* Zsigmond tárcacikke *Csernyus* Manó 49-iki vértanúról, *Stürgkh* osztrák miniszterelnökről stb. Egyéb közlemények: képek a hadi-fényképkiállításról s a rendes heti rovatok. **A VASÁRNAPI UJSÁG** előfizetési ára negyedévre 5 kor., a **VILÁGKRÓNIKÁVAL** együtt 6 kor. Megrendelhető a **VASÁRNAPI UJSÁG** kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a **KÉPES NÉPLAP**, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

Hős diákok emléke. A kollégiumi főgimnázium hősi halált halt tanítványai emlékére újabban a következők adakoztak:

Koós Frigyes tűzérzészlős . . . . . K.	10 —
Koós Ernő tűzérzészlős	10 —
Rosenberg Gyula tűzérzészlős	10 —
Összesen . . . . . K.	30 —
Előbbi gyűjtésünk	1598 90
Főösszeg . . . . . K.	1628 90

Elveszített. Huszár Mária cseléd a tejiacson okt. 27-én elvesztett egy fekete pénztárcát 22 kor. készpénzzel.

Engedélyezések. A vall- és közokt.-ü. miniszter a bártfai áll. polgári iskola részére két varrógép beszerzésére és a takarításához törölőfélék beszerzésére a szükséges összeget engedélyezte. Továbbá vármegyénk kir. tanfelügyelője megengedte, hogy a héthársi áll. el. iskolából kiselejtezt és használhatlan padok nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladásának és az ebből befolyó összeg pedig az iskola felszereléseinek pótlására számadás kötelezettsége mellett felhasználassék.

Kis fiú szerencsétlensége. Felsőhunkóczról írják nekünk, hogy *Laca* János ottani gazdálkodónak Péter nevű hatéves fia október 26-ikán a pástortúznél melegegett, miközben ruhája tüzet fogott s mire segítség érkezett, teste annyira megperzselődött, hogy néhány órai kínlás után sebeibe belehalt. A hivatalos boncolás is ugyanazt állapította meg a halál okául.

Összeírják az alkalmatlan gépkocsivezetőket. A honvédelmi miniszter leiratot intézett a vármegye alispáni hivatalához, melyben elrendelte, hogy a hadszintér kibővülésével járó nagy távolságok leküzdése érdekében újjászervezett gépkocsiforgalomhoz szükséges munkáerő kiállítassék. Elrendelte, hogy a népfőlkeli szemléken alkalmatlannak talált összes gépkocsivezetők, gépkocsiszerelők és gépkocsi-műszereszek összeírassanak.

BIZTOSÍTOM,
hogy
A LEGSZEBB
LEVÉLPAPÍR

izléses dobozokba töltve,
3 dobozonként
3 koronától 20 koronáig
NAGY VÁLASZTÉKBAN

Kösch Árpád
papirkereskedésében
:: :: kapható. :: ::

Pályázat. A cs. és kir. közös hadügyminisztérium november havában lavina-zsinórokat (Lavinenschnüre) kíván beszerezni fekete vagy vörös színben, két részből álló, minden rész 8 méter hosszú kapoccsal. Részletesebb felvilágosítást a kassai keresk. és iparkamara hivatala nyújt.

Hősök emlékére. Gyűjtőperselyünkben okt. 30-ikán . . . . . K. 10 01
Nov. 1-sei gyűjtés a temetőben 107 36

Összesen: K. 117 37
Eddigi gyűjtésünk: „ 17,393 06
Főösszeg: K. 17,510 43

Sárosvármegye hadiárvaiknak Lefkóvics Mór Kissárosról 12 koronát adományozott.

Kérem a Hadsegélyző Hivatal szükségpénzeinek igénybevételére és elfogadására. A napról-napra érzékenyebben jelentkező aprópénzhiány arra a gondolatra indította a Hadsegélyző Hivatal vezetőségét, hogy 2-, 4-, 6-, 8-, 10- és 12-filléres, aprópénzt pótló papírpénzjegyeket hozzon forgalomba, azzal a kötelező ígérettel, hogy ezeket a bemutatónak a törvényes fizetési eszközre beváltja, amint legalább 1 kor. értékű címlet gyűl össze. Köztudomást képez, hogy a törvényes fizetési eszközül szolgáló bank- és államjegyek jelentékeny része is elkallódik, vagy egyéb okokból nem kerül beváltásra és a felvetett gondolatnak a Hadsegélyző Hivatal szempontjából is abban rejlik a rentabilitása, hogy a társadalom tehetősebb elemei valószínűleg nem fognak élni a beváltás jogával, viszont, akinél ezen apróbb tételek számottevő jövedelemalkatrészek, azok a Hadsegélyző Hivatalnál biztosan megkapják a címletek törvényszerű ellenértékét. Tisztelettel megkeresi a Hadsegélyző Hivatal a mindig hazafias magyar ipari és kereskedővilágot, karolják fel ezt az anyagi áldozatot nem jelentő, hasznos és kényelmes akciót, szerezzenek be a Hadsegélyző Hivatal különböző címletű szükségpénzeiből forgalmuknak megfelelő kvantumot és utasítsák személyzetüket, munkásaikat, kérjék fel a közönséget stb., hogy ezeket a szükségpénzeket fogadják el rendes fizetési eszköz gyanánt. A szükségpénzeket százas csomagolásban, névértékén hozza ugyan a Hivatal forgalomba, hogy azonban jótékony célokat szolgáló alapjai ne lehessenek kitéve a véletlen esélyeinek, a *szükségpénzek rendelési összege után 5% önköltségnek megtérítését is kénytelen kérni a Hivatal.* Rendelés céljaira postatakarékpénztári befizetési lapot és portómentes rendelő-levelezőlapot is küld annak tiszteletteljes megjegyzésével, hogy a rendelés elintézésének a gyorsasága *csak úgy biztosítható, ha a pénzküldés és rendelés ezen blanketták igénybevételével történik.* Személyes bevásárlás esetén e szükségpénzeket Budapest, V., Akadémia-utca 17. sz. a. helyiségében szolgáltatja ki. Az összegyűlt címletek beváltása ugyanott történik. A kezelés egyszerűsítése végett egy-egy címletből csak teljes (százas) csomagokat hozhat forgalomba.

KÖZGAZDASÁG.

Aktuális közgazdasági hírek.

Gabonainség ellenségeink gabona-beszerező országaiban. Kanadában, Ausztráliában, Indiában, az amerikai Egyesült-Államokban, Délamerikában, egyszóval ahonnan ellenségeink eddig gabonájukat nagyrészt kapták, egyharmadával silányabb az idejü termés a tavalyinál. Az északamerikai Egyesült-Államokban már kiviteli tilalmat sürgetnek a gabonára, nehogy otthon támadjon inség.

Gabonaegyedárúság Oroszországban. Alighanem összefüggésben előbbi hírünkkel, az orosz kormány, petrográdi jelentés szerint, államosítani kívánja a gabonakereskedelmet.

Háborús nyereségek és furcsa vállalkozások. Petringár János név alatt 64 kor. 36 fill. tőkével 1914-ben alakult egy üzlet Budapesten a Szerecsen-utcában. Évi forgalma most már a 4 milliót is meghaladja. Most részvénytársasággá alakítják át. Bőr, kávé, rézgalic, kukoricacsutka, ugorka, aszfalt, turfa, cser, orvosi vegyszer, talp, törköly, ponyvavászon, fokhagyma, cipő, posztóhulladék és nyersbőr kivitelével kíván a cégjegyzések szerint igazi vegyeskereskedésként foglalkozni a Kramer Fülöp név alatt bejegyzett budapesti cég.

Tőkét
Nagyvárad
ros mult után
ronáról szóló
100-koronás,
nél is nagyob
osztalékmaxim
de sok szép

Továbbá
telen a német
kedők vevők
csak a fogy
mány, amely
öriztetni, hogy
tányos haszon
állítási költség

Székesfe
50%-al emeli
a város nem
Egyik hasonl
hogy a hábor
határozományol

Cukorka
a cukorkészlet
hogy amikor eg
szaloncukor kg
hogy akkor h
cukorkagyáros
cukorért s bőse
elől és szapor
végre-valahára

A gyapo
Svájcbán, m
adót fizetünk e
hogy az iparc
azt ez s még
Különösen, mi
ben, hogy Ang
üzemét. De pe
senytől félni s
cikknek az ár

Drágul a
nak csantavéri
fizetnek bérül
meg ez a kam

Felelős szerkesztő
Dvortsák Győző

Arjegyz
kok, ér
könyve
papiro
pénzes
utalván

.....

K

.....

Diszmű
sorok,
és esk
hivatalo
nyomta
...

.....

Tőkét emel a Hungária cipőgyár
Nagyváradon háborús nyereségéből elég viharos mult után. Ismételt lebélyegzés után 50 koronáról szóló 6000 drb részvényükhöz 6400 drb 100-koronás, tehát az eddigi tőke kétszeresénél is nagyobb tőkeszaporítással kerüli meg az osztalékmaximáló rendeletet a gyár. Hejh, pedig de sok szép pénz úszott el már az ő révükön!

Továbbadó-kereskedelem nélkül kénytelen a német cipőgyár megenni. A nagykereskedők vevőkörét csakis a kiskereskedőkre, ezeket csakis a fogyasztókra korlátozta a német kormány, amely még azt is bizottságilag ellenőrizteti, hogy a kész áruért követelt eladási ár méltányos haszon beszámításával megfelel-e az előállítási költségeknek. Hol vagyunk mi még ettől?

Székesfehérvár villamvilágítási árait 50%-al emeli a Phöbus villamosági r.-t. Csak hogy a város nem engedi s így pörre kerül a dolog. Egyik hasonló esetben már úgy ítélte a bíróság, hogy a háború megdőnti az előbbi szerződéses határozmányokat.

Cukorkagyártás korlátozása készül a cukorkészletek megóvása érdekében. Érthető, hogy amikor egy kis festékekkel s illatosítóval készült szaloncukor kg.-ja 6-7 kor., a kugleréké 21 kor., hogy akkor hiába maximálják a cukor árát, a cukorkagyárosok megadhatnak minden árat a cukorért s bőségesen elvonhatják a közfogyasztás elől és szaporíthatják a cukorhiányt. Ez ellen végre-valahára tenni kellene valamit.

A gypot iparcikkéket maximálják Svájcban, míg minálunk még mindig rengeteg adót fizetünk ezen a címen a külföldnek, pedig hogy az iparcikkéket maximálása se lehetetlen, azt ez s még egész sor más cikké bizonyítja. Különösen, mikor akkora a túltermelés e cikkekben, hogy Angliában korlátozni kellett a gyárak üzemét. De persze onnan most nem kell a versenyből félni s azért ugrott nálunk minden ilyen cikknek az ára a háborúelőttinek a tízszeresére.

Drágul a föld mindenfelé. Szabadkának csantavéri határában pl. holdjáért 237 kor.-t fizetnek bérül Közel 6000 kor. értéknek felel meg ez a kamatozás. Sz. L.

Felelős szerkesztő: Dvortsák Győző. Kiadótulajdonosok: Koós Ernő és Frigyes.

Geschmackvolle, elegante u. leicht ausführbare Toiletten

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „IM BOUDOIR“. Jährlich 24 reich illustrierte Hefte mit 48 farbigen Modebildern, mehr als 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen

Vierteljährlich: K 3.50 = Mk. 3.—
Einzelne Hefte 60 h = 52 Pfennig

- GRATISBEILAGEN:**
„Wiener Kinder-Mode“
„Für die Kinderstube“
„Für ältere und stärkere Damen“
„Für Haus und Küche“
„Schnittmusterbogen“

Schnitte nach Maß. Die Abonnentinnen erhalten eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl gegen Ersatz der Spesen von 30 h = 30 Pfennige unter Garantie für tadelloser Passen. — Die Anfertigung jedes Toilettestückes wird dadurch jeder Dame leicht gemacht

Bestellungen bei allen Buchhandlungen und Zeitungsgeschäften sowie beim Verlag der „Wiener Mode“, Wien VI/2, Gumpendorferstraße 87. — Bei den Postanstalten zum amtlichen Tarif Die „Wiener Mode“ ist sowohl in der österreichischen als auch in der deutschen Postzeitungsliste eingetragen

Nyomdásztanulónak

!! felveszünk 14 évet betöltött s legalább hat osztályt végzett ifjút. !!

Kösch Árpád könyvnyomdája
Eperjes, Főutca 59. sz.

== HIRDESSÜNK ==
AZ EPERJESI LAPOKBAN!

979—1916. sz. A sóvári m. kir. főbányahivataltól.

Szállítási hirdetmény.

Alulírott m. kir. főbányahivatal kezelése alatt álló sóraktár részére máramaros-szigetkamrai sószállítóhivataltól 1917. évben érkező *alak-, őrlött- és marhasó-* (sajtolt és őrlött) *küldeményeknek az eperjesi vasúti állomásról a sóvári m. kir. sóraktárba leendő befűvarozása és beraktározásának biztosítása céljából* alulírt m. kir. főbányahivataltól — a nagymélt. m. kir. pénzügyminisztérium folyó évi január hó 21-ikén kelt 6117. számú magas rendeltére — 1916. évi **november 13-ikán** délelőtt 10 órakor zárt írásbeli versenytárgyalás tartatik.

Versenyezni szándékozók felhívhatnak, hogy magyar nyelven írt, 1-koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat, melyekben az ajánlott egységárak számokkal és betűkkel olvashatóan kiírandók és az ajánlott évi összegnek megfelelő 5% bánatpénznek valamely állampénztárnál történt befizetéséről szóló pénztári nyugtának csatolása mellett a fenti határidőig annál is inkább nyújtsák be, mert elkésztett beérkezett vagy utóajánlatok feltétlenül visszautasítatni fognak.

A szállítási feltételek az alulírt m. kir. főbányahivataltól a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők, az ajánlatban határozottan felemlítendő, hogy azokat az ajánlattevő ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Tótsóvár, 1916. október 27.
M. kir. főbányahivatal.

Használt zongorát

□ □ □ □ bérelnék, esetleg megvennék.

□ Cím a kiadóhivatalban. ::

■ Árjegyzékek, üzleti számlák, levélpapírok, borítékok, értesítő- s intőlevelek, címkék, bárczák, üzleti könyvek, cégkártyák, levelezőlapok, csomagoló-papírok, reklámcedulák, falragaszok, árukönyvek, pénzeslevélborítékok, váltóürlapok, zárszámadások, utalványok stb., czégnomással, több színben is. ■

■ Alapszabályok, értékpapírok, mérleg számlák, rovatos üzleti könyvek - Ügyvédek részére mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények és szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb. Ezek előállításához legújabb betűanyag. Nagy klisékészlet. Villamos- és benzinmótorerő-berendezés. ■

□ **KÖNYVNYOMTATÓ-MŰINTÉZET** □

■ **KÖSCH ÁRPÁD :: EPERJES** ■

□ **PAPIR- ÉS ÍRÓSZER-RAKTÁR** □

■ Díszművek, hetilapok, folyóiratok, meghívók, műsorok, tánczrendek, étlapok, színlapok, eljegyzési és esketési kártyák, névjegyek, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak részére szükséges nyomtatványok izléses és pontos előállítására több- ■ színű, valamint másolónyomással is. ■

■ Egyházi, tanügyi, közigazgatási s más hivatalos nyomtatványok raktára. Bevásárlási árukönyvek rovatolva. Háztartási könyvek. Költségvetések — készítenő nyomtatványokról — postafordultával. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítünk. ■ Előfizetések felvétele bármely hírlapra. ■

DR. PALÓCZ k. egészségügyi tanár ... v. kórházi specialista orvos

Budapest, IV., Károly-körút 2. sz.

Sok évi óriási speciális praxisa folytán teljes biztonsággal felismeri és kigyógyítja úgy férfiaknál, mint nőknél a titkos és nemibetegségeket, valamint az azokból származó összes bajokat. Rendel hétköznapokon d. e. 10-12, d. u. 3-5 óráig. Ha személyesen lehetetlen volna megjelenni, válaszbelve levélre szívesen ad **díjtalan** felvilágosítást afelől, hogy otthoni kúrával hogyan szabadulhat meg gyökeresen a bajától.

Sárosvármegyei föld- birtok kezeléséhez egy gazdasági tiszt

és egy faragó-gazda kerestetik, akinek egyúttal gazdasági épületek fenntartását is el kell végeznie. - A tót nyelv bírása okvetlen szükséges.

Ajánlat, az igények megnevezése mellett
Babocsay Hermann földbirtokosnak
Budapest, Arany János-u. 3. küldendő.

Ismételadók, ügynők, házalók, vásárosok megszerezhetik a legszébb, selyemmel hímzett **háziáldást** bármely nyelvű szöveggel, passepartout-al 42x52 cm. nagyságban
JELLINEK HUGÓ
hímzőgyárában
Bécs, VII., Lindengasse 55.

Eladó ház.

Eperjesen a Felső-körút 30. sz.
alatti ház kerttel
szabad kézből eladó.
Bővebb felvilágosítás Deák Ferenc-utca 19. sz. a.

!! Nagy megtakarítás !!
üzleteknek, gyáraknak, malmoknak és
gazdaságoknak.

A létező legjobb s legtartósabb

PAPIRSPÁRGÁT

csomagolásra 2, 2½, 3 és 4 mm. vastagságban kg.-kint K 350. 100 kg. K 340.—

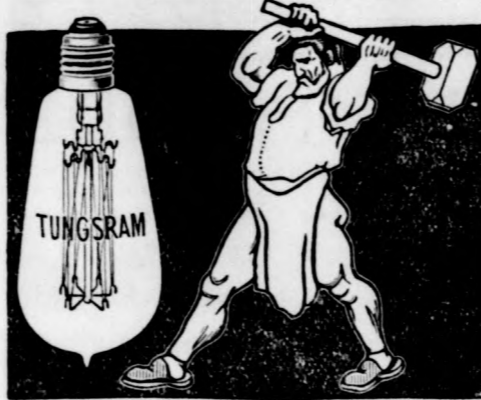
postacsomagokhoz kg-kint K 420, 100 kg. K 400.—

szőlő kötözéshez (2 és 2½ mm.) kg.-kint K 350, 100 kg. K 340.—

zsákszíneknek 4 mm.-esből vágva és kötegelve kg.-kint K 360. 100 kg. K 350.— árban szállítja pécsi rak-táraiból utánvétellel a

Pécsi Kereskedelmi és Iparbank R.-t. áruosztálya, Pécs.

5 kg.-nál kevesebb nem küldhető. Nagyobb rendeléseknél engedmény. **Papirkötelek.**
Elismerő nyilatkozatok.

A Tungstram-lámpa

gazdaságos, mert tökéletes és hosszú élettartamú.
A minőségért a gyár szavatol.

Kérje mindenütt a „Tungstram“ védjeggyel ellátott lámpát!
Gyártja az Egyesült Izzólámpa és Villamossági Részvénytársaság, Újpest 4.

..... Hazai gyártmány. ....

BIZONYÍTVÁNY.

Alulírott bizonyítom, hogy a

.....

A német származású **DERDIEDAS** készítmények 3—K-jával minden megfelelő üzletben vásárolhatók.

DERDIEDAS

szappant, krémet és pudert megvizsgáltam s azokat teljesen ártalmatlanoknak találtam. ... Kozmetikai gyógyintézetemben számtalan arcon kipróbáltam őket és elsőrangú szépségápolási cikkeknek bizonyultak.

Dr. JUTASSY JÓZSEF s. k.,
bőrgyógyász,
a kozmetikai gyógyintézet tulajdonosa.

Árverési hirdetmény.

AZ EPERJESI BANKEGYLET

részéről közhírré tétetik, miszerint a nála elzálogosított és 1915. évi december 31-ikéig bezárólag lejárt ékszer- és egyéb tárgyakból álló kezizálogok

1916. évi november hó 6-ikán

reggeli 9 órakor az intézet helyiségében, az alapszabályok értelmében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak. Ezen zálogok az árverés napjáig az illető felek által rendezhetők. Rendezések az árverés napján el nem fogadtnak.

Eperjes, 1916. szeptember 10. :: Az Eperjesi Bankegylet igazgatósága.

Kérek ajánlatot a következő, eddig még nem korlátozott termékekről:

hajdina, lóbab, csillagfürt, csicsóka, szelid gesztenye, moharmag, őszi borsó, cigória, cirokmag, bükköny.

Szállítási engedélyről az eladó tartozik gondoskodni.

■ Én fizetem a legmagasabb árakat. ■

SPIELER JÓZSEF, Budapest,
VI., Csata-utca 30.

HORDÓKAT

petroleumosat, olajosat, kátrányosat, sziruposat, szeszeset a legmagasabb áron, minden mennyiségben készfizetés mellett veszünk úgy helyben, mint bármely vidéki vasút- vagy hajóállomáshoz szállítva. — Hordó-ügynökök kerestetnek!

Weisz Lipót és Társa

olaj-, gépszir-, kocsikenőcs-nagykereskedők BUDAPEST, IX., Hentes-utca 17. Interurban-telefon: József 14-50.

E

Előfizetési
Égész évre ...
Félévre ...
Negyedévre ...
Hirdetési díj: Eg-
petisor egyszeri
15 l. Közleménye

A cser

száll szembe
Tahy József
vármegye

A közve-
len része,
kijátssza s
ben könnye-
szerekhez,
magát. A v-
ként árúhoz-
nek termén-
közönséget
dés, amely
zán drága

Vármegye-
lyes kézzé-
szanalásáh-
eredménye
úgy lehet,
segítségére
Ilyen esete-
szégyen, s
Mindnyájun-

Er

Lapunk mu-
arról a szép gy-
intelligens haza-
az ottani temet-
dezett. Most ké-
Dobránszky Já-
elmondott leno-

Mélyen tisz-
feladatra vállal-
de amellet oly-
tem, hogy ha-
legyek. Honvé-
felől, elesett h-
helyei másfelő-
képei, szinte m-
az emlékezés e-

Temetőben
szárnyával elve-
mélyen sebzí h-
e kiáltó helyé-

FÜSZ-
KÁK